

**TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA DELNICA**
Lujzinska cesta 47, 51300
Delnice
tel/fax 051/812-156,
tel. 811-174, 811-181
e-mail:
tz-grada-delnica@ri.t-com.hr
web: www.tz-delnice.hr

SMJEŠTAJ I PREHRANA:

- * Hotel "Mance", Brod na Kupi - tel/fax : 837-164, tel. 837-360, www.hotelmance.com
- * Hotel "Risnjak", Delnice - tel. 508-160, 508-180, fax 508-170, www.hotel-risnjak.hr
- * Pansion "Lovački", Delnice - tel. 812-440, ax 812-019, www.lovacki.com
- * Pansion Nacionalnog parka "Risnjak", Crni Lug - tel. 836-133, 836-246, fax 836-116, www.risnjak.hr
- * Planinski centar "Petehovac", Delnice - tel. 814-901, fax 620-787, www.petehovac.com
- * Planinarski dom "Pahulja", Delnice - tel. 812-423, 095/911-1399, www.planinarskidom-pahulja.com
- * Caffe-bar i sobe "Centar", Delnice - tel. 812-972, 098/232-875, www.centar-delnice.hr
- * „Sotlar“ d.o.o., sobe „Americano“, Delnice - tel. 811-320

PREHRANA:

- * Bistro "AM", Delnice, Starčevića 2 - tel. 812-310
- * Bistro "Start", Delnice, Školska 9 - tel. 811-005
- * Buffet "Scorpion", Delnice, Supilova 67 - tel. 812-662
- * Bistro „Tron“, Delnice, Supilova 45, tel. 508-284
- * Objekt brze prehrane, Pizza-cut "Tvitić", Delnice, supilova 48 - tel. 811-064
- * Objekt brze prehrane "Rasta", Brod na Kupi, Zrinska 12 - tel. 837-132

REKREACIJA:

- * Goranski sportski centar (Dom sportova, bazen, teniski tereni, klizalište, kuglana) - tel/fax. 812-488, 811-022
- Skijalište Petehovac, tel. 814-091, fax. 620-787, www.petehovac.com.hr
- * Fitness Hotela „Risnjak“ (tehno-gym sprave), Delnice - tel. 508-160, www.hotel-risnjak.hr
- * „Gorski tok“ (rafting, kayaking, kanu safari, skijaško trčanje, streličarstvo), Brod na Kupi, tel. 812-864, 098/177-2585, www.gorski-tok.hr
- * "Foris" adventures travel (rafting, biking, canyoning) - tel. 837-139, www.rafting.com.hr
- * Ribolovne dozvole Kupa, kupica, Curak, mob. 091/513-8868, www.sru-goran.hr
- * Lovstvo, Uprava Hrvatskih šuma Delnice - tel. 812-188

Đejuonska besjeda

Godina 5, broj 10 - Prosinac 2014.

Glasilo Grada Delnica

Dragi naši čitatelji!

Evo, pri kraju smo 2014. godine koja nam je donijela mnogo teških promjena. Startali smo blagom zimom koja je pokazala svoje najledenije lice u veljači. Tada je počelo zajedništvo naših sugrađana: pomogao je susjed susjedu, prijatelj prijatelju i neznamac neznanicu, jer u tom kaosu pružala se ruka pomoći svima, da se olakša katastrofa. Potresle su nas i životne priče koje su prerano završile i pred nama ostavile samo otvorena pitanja. Tada se nakon dugo vremena osjetilo zajedništvo naše male zajednice, cijeli grad se ujedinio u tuži i nevjerici, u želji da pruži podršku, da pomogne, da utješi. Teške situacije u nama zaista potaknu ono najbolje: jedinstvo, pozitivnu energiju i zajedničku borbu za prevladavanje poteškoća. Usljed izmjena Zakona Gorani su morali prosvjedovati na Markovom trgu u Zagrebu. Prosvjedovali su zbog ukidanja „pogodnosti“ kako kažu mediji. Nažalost, za nas to nisu pogodnosti, nego puko preživljavanje u surovim, teškim i zahtjevnim krajevima koje zovemo domom. U našem zavičaju čovjek se dodatno troši i financijski i fizički i emocionalno, pa kada nas pitaju: „Zbog čega onda živite tamo?“ Mi odgovaramo; Zbog ljubavi prema domu, prema prekrasnoj prirodi i divnim ljudima. Zbog zajednice koja se diže na noge kada se treba boriti za najslabije, zbog osjećaja ponosa kada policajac na prosvjedu kaže da je to najciviliziraniji i najpristojniji prosvjed kojem ikada je prisustvovao, zbog toga jer naši ljudi imaju bogato srce i plemenite duše i želje očuvati svoj dom. Iako nas je ova godina potresala više puta, iznjedrila je jedinstvo, prijateljstvo i snagu. Snagu, koja proizlazi iz činjenice da se cijeli Gorski kotar ujedinio u borbi za svoja prava i to po prvi put. Stoga prenesimo snagu zajedništva, taj novi i vrijedan osjećaj u novu godinu i nadu da će iduća godina donijeti pozitivne događaje i vijesti, sada nam već zaista trebaju.

Katarina Mihelčić, glavna urednica

Poštovane sugrađanke i sugrađani, dragi stanovnici Grada Delnica, pišući Vam ovogodišnju Božićno-novogodišnju čestitku, osjećam još veći teret i još veću odgovornost no prošle godine zbog svega onoga što se zbiva, zbog najava koje itekako ugrožavaju izvjesnost, perspektivu i optimizam. Što je do sada u tom smislu učinjeno, vjerujem da ste gotovo svi pratili, a neki od vas su bili i sami sudionici u tim pokušajima. Bez obzira na sve, jedno je sigurno, započeto nema alternative i pokušat ćemo učiniti sve da se posljedice barem ublaže, a nadam se i vjerujem da ćemo u dobrom djelu, u pregovorima i uspjeh! Jedno je apsolutno sigurno, odustati ne smijemo, ne možemo i nećemo!

Približava se vrijeme kada ćemo se oprostiti sa 2014. godinom, kada se pripremaju planovi i programi kako bismo nastavili sa pokušajem stvaranja pretpostavki boljeg i kvalitetnijeg života svih stanovnika, ali i vrijeme kada Vam moram u najkraćem reći što smo u ovoj godini radili!

Iako će 2014. godina biti zapamćena po ekstremnoj ledenoj elementarnoj nepogodi, uz nadljudske napore naših vatrogasaca, Gorske službe, šumskih radnika, radnika Elektroprimorja, Radija Gorski kotar i mnogih pojedinaca, kao i dobrotom mnogih donatora, uspjeli smo održavati prihvatljivu razinu života u najugroženijim naseljima i na taj način ljudima osigurati minimalnu sigurnost, što nije bilo, vjerujte, ni malo lako!

Započeto u godini ranije, a vezano za ostvarenje poslovnih interesa postojećih poduzetnika, djelomično smo uspješno okončali. Dakle, donijeli smo potrebne prostorno-planske i urbanističke uvjete za proširenje i razvoj trgovačkog društva Palfinger-a Gmbh, a pri kraju su i aktivnosti vezane za proširenje trgovačkog društva GEC d.o.o. u Lučicama. Sad je aktualno pitanje isplate naknade Hrvatskim šumama za izdvajanje zemljišta iz zone obuhvata proširenja poslovne zone Kendar-Lučice iz njihove šumsko-gospodarske osnove, što može itekako utjecati na konačnu odluku investitora.

Započeli smo sa IA fazom sanacije i uređenja Supilove ulice kao temeljnog uvjeta zaštite naših izvorišta pitke vode, podizanja standarda i uvjeta života stanovnika, ali i stvaranja jednog posebnog urbanističko vizualnog identiteta i prepoznatljivosti našeg Grada, kako bi i drugi imali razlog više u njemu se zaustaviti, no nadam se prije svega na zadovoljstvo i radost svih njegovih stanovnika. Nastavit ćemo u 2015. godini kada će cijeli projekt biti dovršen izgradnjom i uređenjem pročistača otpadnih voda.

Uspjeli smo osigurati predškolski standard našoj djeci u vrtiću bez dodatnog opterećenja za njihove roditelje, a u osnovnoj i srednjoj školi smo osigurali produženi boravak kao i asistente u nastavi, sve na trošak proračuna Grada!

Uspjeli smo odraditi i niz važnih komunalnih poslova, svjesni da nas u tom segmentu čeka još pregršt poslova zbog objektivnih i opravdanih potreba svih naših stanovnika.

Uspjeli smo promijeniti poslovnu odluku Lidl-a na način da ćemo 15. prosinca imati zadovoljstvo svjedočiti otvorenju njihovog trgovačkog centra, a vezano za to smo uredili i prostor u našem vlasništvu tik do trgovačkog centra, na zadovoljstvo svih kupaca, ali i gostiju Hotela Risnjak.

Na poseban način smo obilježili i uskršnje vrijeme, vjerujući da su to naši stanovnici prepoznali i da to podržavaju, a prošlih dana smo uronili i u novu Delničku adventsku bajku, kako bismo našim najmlađima, ali i svim stanovnicima Grada, kao i njegovim gostima, priuštili trenutke primjerene mjesecu najljepših želja i jednakih očekivanja.

Bez obzira na teška vremena i probleme, posvetimo se u nadolazećim danima jedni drugima, pokažimo dobrotu, darujmo jedni drugima toliko potrebnu pažnju i toplu riječ, budimo jedni drugima dobri ljudi, susjedi i prijatelji, dobri sugrađani, oprostimo pogrešku, ali i sami zatražimo oprost! Toliko nas je malo u ograničenom trajanju da je besmisleno otežavati život sebi, ali i drugima.

S tom nadom i željom, svima vama želim blagoslovljen Božić kao i sretnu, uspješnu, a nadasve zdravu novu, 2015. godinu!

Vaš gradonačelnik
Ivica Knežević

Svim našim sugrađanima i prijateljima
blagoslovljen Božić i sretna Nova godina

Vaš gradonačelnik, dogradonačelnica, predsjednica Gradskog vijeća
i djelatnici JUO Delnice.

Iz rada Gradskog vijeća Grada Delnica lipanj- prosinac 2014.

/piše: Nada Glad/

Od zadnjeg javljanja u „BESÉJDI“ još smo jednu polovicu godinu ostavili iza sebe. Otada je održana svečana sjednica Gradskog vijeća, a povod joj je bio obilježavanje Dana Grada ovdje naslonjenog na Dan Župe sv. Ivana Krstitelja. Ono što valja pamtiti s ovogodišnjeg svečarskog okupljanja u Radničkom domu Delnice jest ponovljeno-izražena (već po koji put?) temeljna težnja za zaustavljanjem nazadovanja Gorskog kotara, te podjela posebnih priznanja i nagrada zaslužnim pojedincima i udrugama za njihov ulog u kvalitetu življenja. Nagradu za životno djelo dobila je Anka Zubović za svoj predani odgajateljsko-humanitarni rad, godišnju nagradu Zorica Lenac za svoje vrijedne kreativne doprinose u sferi umirovljeničke populacije, povelje grada uručene su: KUD-u „Delnice“, Udrugama „Kupa“, „Prepelin'c“, ŠK Šahovskoj školi „Delnice“, crnoluškoj udruzi „Runolist“, Hrvatskom filatelističkom društvu te HGU „Sklad“ Delnice. Na svečanoj sjednici uz Dan Grada podijeljene su i nagrade najboljim sportašima, ekipama i djelatnicima. Rea Raušel dobila je nagradu za najbolju sportašicu, Matteo Komadina za najboljeg sportaša, Plivački klub je nagrađen kao najbolja muška sportska ekipa, Nika Blaženić je najperspektivnija mlada sportašica, najuspješniji sportski trener je Dragan Naglič, najuspješniji sportski djelatnik Davorin Klobučar dok je

nagradu za životno djelo u sportu posmrtno primio, u ime svoga oca Vjekoslava-Vekića, njegov sin Igor Petranović. U sjeni podjele priznanja radovala je spoznaja kako će ulogu praćenja sportskih zbivanja od sada vršiti osnovana Zajednica sportova Grada, međutim, još prije početka rada ona se urušila; očito već u osnivanju nedovoljno oslonjena na zdrave sportske snage koje teže napretku.

Dvadeset jedan pojedinac, pak, primio je – u znak poštovanja za svoj prinos Gradu - pohvalnicu gradonačelnika. Taj zavidan potencijal uspješnih ljudi, koji je zaslužio da bude viđen na širem skupu, zasigurno bi mogao biti još veći i to je dobro za budućnost Grada. Ponosni smo na njih.

Od tema, koje zaključno obilježavaju

ovu godinu, najčešće smo na Gradskom vijeću spominjali veliku štetu pričinjenu našem temeljnom resursu, tj. ledolomu u šumi i na komunikacijama, zatim svekolikom zahvatu u rekonstrukciju glavne delničke ulice „Supilovom u budućnost“, težnji za novim radnim mjestima pogodujuću za sad na žalost tek širenju tvrtke „Palfinger“; o Delničkom polju manje smo pričali kroz proizvodnju hrane, a više kroz problematiku košnje. Nastavljena je briga o najmlađima kroz vrtičke teme, o najstarijima kroz započete programe, a kako je kroz godinu dominirala tema proračunskog pada započeta na višim instancama, primijenjeni su novi mogući oblici štednje. Recimo, dosadašnji se,

skuplji papir-kontakt vijećnici-Grad, omdnevna sveo na suvremeniju, elektroničku vezu tabletima, u tom smislu donesene su i izmjene i dopune Poslovnika o radu Gradskog vijeća. Uz raspravu o šumskom doprinosu (i ne samo u tim prigodama) stalno se vijećnička pažnja vraća „podržavljenom“ osnovnom goranskom bogatstvu tražeći s opravdanjem baš tu svoje mjesto, jer... baš tu je središte činjenice koju je još 90-tih primorsko-goranski dožupan Josip Buršić objasnio rečenicom kako „Goranima ne treba ništa davati, treba im samo manje uzimati“.

Ono što je moguće činiti sa razine lokalne vlasti Gradsko je vijeće, na prijedlog gradonačelnika, usvojilo nacrt odluke o 4. izmjenama i dopunama odluke o komunalnom doprinosu prema kojem on u Gradu doseže tek 39 posto maksimalne državne vrijednosti, što znači da će potencijalni investitor umjesto 138,29 kn/m³, u I.zoni (najelitnijeg gradskog prostora) komunalni doprinos plaćati svega 54,00 kune/m³. Istom odlukom propisane su i dodatne olakšice za proizvodnu djelatnost kao i za stambenu izgradnju investitora koji imaju prebivalište na području Grada duže od 5 godina. U planiranom iskoraku ka razvoju turizma, osobito onog sportskog - radi postojećih preduvjeta (nadmorske visine, klizališta, dvorane), te poradi nedostatka smještajnih kapaciteta - vijećnici su istom odlukom usvojili poticanje investitora na izgradnju odnosno proširenje postojećih kapaciteta kroz umanjenje koeficijenta namjene sa 1 na 0,5. Naravno da se kroz prihvaćene dodatne poticajne mjere radi o daljnjem smanjenju ionako premalog komunalnog doprinosa Gradu, ali se dodatno stimulira nove ulagatelje da Gradu stvaraju nova, prijeko potrebna radna mjesta!

Vijećnicima su na čak dva zasjedanja odgovorni predstavnici javnih gradskih tvrtki s njegova područja govorili o poslovanju u svojim sredinama, pa je tako s pažnjom popraćeno izvješće iz Nacionalnog parka Risnjak u kojem je ravnatelj Miljenko Gašparac, govoreći

o povijesti tog još uvijek nedovoljno iskorištenog državno-goranskog potencijala, izdvojio ključne i nadogradive segmente bolje budućnosti, kako za njih tako i za cjelokupni kraj. Direktor Radija Gorski kotar Miroslav Pleše potencirao je rad i ulogu toga medija na goransku stvarnost iznoseći pozitivan odnos zajednice prema tome, te u tom smislu, težnji proširenja čujnosti dok je direktor „Komunalca“ Boro Tomić kroz sliku poslovanja istaknuo zakonsku podjelu na dvije tvrtke s gotovo istim brojem zaposlenih, ali s većom odgovornošću naspram gospodarenja vodom i otpadom. Vijećnici su ga podsjetili na dosad neostvaren projekt Goranskog vodovoda, a on je istaknuo kako je to još uvijek projekt najsigurnijeg korištenja goranske vode u budućnosti ovoga područja. Javna vatrogasna postrojba, Dječji vrtić „Hlojkica“, Narodna knjižnica i čitaonica, Turistička zajednica Grada – također su dali presjek svojih poslovnih mogućnosti i dnevne problematike. Kroz izvješće KTD-a „Risnjak“ dotaknuta je potreba daljnjeg opremanja tvrtke kako bi ona, uz dosadašnju brigu o „čistoći“, grobljima, zelenim površinama Grada, odgovorila na još neke nerješive probleme, a to su svakako košnja travnatih površina, neki manji odvozi te u buduću vjerojatno i pojačano čišćenje (osobito zimi) novouređene žile kucavice – Supilove ulice.

Vijećnicima je u ime obitelji Mance i sudbini Hotela „Kupa“ (ili „Mance“) kako ga mnogi već zovu, vrlo emotivno, s mnogo zabrinutosti glede sudbine te destinacije za pohvalu, govorio Božidar Mance. Razlog jest: ovrha Grada radi duga prilikom kupnje tog hotela u rasulu devedesetih godina pri čemu se sadašnjost lijepo uređenog, dograđenog i dobro vođenog kompleksa, osim na teškom poslovanju zaustavlja koliko na problemima prisilne naplate toliko i na pokrenutom procesu denacionalizacije. Svakako će najteže posljedice, nakon svega toga kao i nakon smanjenog obujma posla u ova restriksijska vremena, uslijediti kroz urušavanje obiteljskog posla i života Manceovih. A loptica krivice se

velikim dijelom vraća vodstvima Grada (tada općine Delnice), ali još drastičnije obitelji Mance, njihovim ogromnim naporima i riziku bez ograda.

Gradsko je vijeće gotovo jednoglasno donijelo odluku o pristupanju Povelji o suradnji i organizaciji civilnog društva, a donesena je i odluka da se 5. studeni svake godine obilježava kao memorijalni dan Gorskog kotara: zato što je to dan najnovije povijesti kojom se Gorani ponose: sačuvali su mir, nisu zaratili. Na taj dan, naime, ratne 1991. godine iz Delnica je, predavši objekte vojarne i vojnih skladišta pune oružja i streljiva u Delnicama komisiji Kriznog štaba općine, zauvijek iz Gorskog kotara otišla bivša vojska. Bez rastanka u krvi. Nakon višemjesečnih napornih pregovora s civilnom vlašću, ne zarativši kao u drugim hrvatskim sredinama. Oružjem i streljivom Gorani su naoružali hrvatske obrambene bojišnice, te se na taj dan valja sa zahvalnošću prisjetiti ljudi i čina koji su u opasnom ratnom okruženju, sačuvali mir i dali svoj obol u obrani.

Iz sjednice u sjednicu dominantno mjesto, pred raspravom o točkama dnevnog reda, ima institut vijećničkih pitanja. On se redovno konzumira u punom omjeru predviđenog vremena, tzv. top-teme su one komunalne: ljetos razumljivo najaktualnija rekonstrukcija glavne delničke ulice Supilove, ove godine košnja Delničkog polja pa asfaltiranje ceste Delnice-Crni Lug, s vremena na

vrijeme i podsjećanje na nastavak gradnje Kupske magistrale; od socijalnih izgradnja doma za starije osobe, širenje „Palfingera“, prese-ljenje knjižnog fonda Knjižnice na novu lokaciju itd.

Najčešće su se „za riječ javili“ vijećnici Mladen Mauhar (HDZ), Alen Janjušević i Jelena Pavić (SDP), Ivan Topić (HČSP), slijede vijećnici PGS-a, od radnih tijela najaktivnije rade Odbor za financije i proračun, Odbor za komunalne poslove te Savjet mladih. Najčešće je na dispoziciji „glavnoga i odgovornoga za sve u gradu“ bio gradonačelnik Ivica Knežević.

Zadnje vijećničko zasjedanje ponovno je bremenito temama uz kraj kalendarske godine, pa pretežu pitanja izmjena, dopuna, planiranja te donošenja programa. Vijećničku će pažnju sigurno najviše privući oni najživotniji, a to su: druge izmjene i dopune plana proračuna Grada za 2014. kao i izmjene i dopune planova i programa s tim u vezi, zatim proračun grada za 2015. s projekcijom i za naredne dvije godine u nizu, plan razvojnih programa za 2015., 2016. i 2017. godinu. Uz to će vijećnici donijeti i Plan i program rada Gradskog vijeća za iduću godinu.

Od novosti u radu Gradskog vijeća, na kraju kalendarske godine, spomenimo da u radu Vijeća uz većinski sastav iz Nezavisne liste „Volimo Delnice“, participiraju još vijećnici HČSP-a, HDZ-a, PGS-a i SDP-a, a nema više Laburista. Njihov član

KRONIKA Neki od događaja koji su obilježili proteklo razdoblje KRONIKA

Između brojnih društvenih događanja raznih organizatora, ističemo u ovoj godini najznačajnija:

Želeći postati dio nacionalnog događanja **NOĆ MUZEJA**, Turistička zajednica Grada Delni-

ca je, nastavno na 2013. g., dana 31. siječnja 2014. organizirala **NOĆ KULTURNOG BLAGA**.

Događanje je osmišljeno kao mimohod Delnicama s bakljama, u kojem okupljeni obilaze kulturne objekte, zaustavljajući se kod svakog, kojom prilikom se interpretiraju najvažnija obilježja od povijesno-kulturnog značaja (npr. Damski most, Lujzijana, kuća Kniewald, Bartol, Stipaničić, Hotel „Risnjak“, Kuća Rački, i dr. lokacije od arhitektonske i kulturne važnosti). Obilazak je završio u

Popovićevo mlinu gdje je prikazan tematski film o baštini, upriličena večera te održane društvene igre i prigodno druženje.

U ožujku su kroz devedesetak minuta igre, pjesme, plesa i veselja, polaznici Dječjeg vrtića „Hlojkica“ i njihove tete u prepunom su Radničkom domu održali proslavu **petnaestog rođendana „Hlojkice“**, delničkog dječjeg vrtića koji je nešto stariji, ali pod imenom „Hlojkica“ samostalno djeluje upravo tih 15 ljeta.

Svaka vrtićka skupina rođendansku je čestitku uputila kroz prigodni program pa smo tako vidjeli i čuli kako se pleše i zumba i delnička polka, a upriličeno je i predstavljanje sadržaja slikovnice „Bjelkica“ odgojiteljice Tanje

Kovačić. Sve polaznike, njihove roditelje te bake i djedove pozdravio je i čestitao im rođendan i delnički gradonačelnik Ivica Knežević kojemu je ravnateljica „Hlojkice“ Zvezdana Jerković uručila zahvalnicu za pomoć u aktivnostima vezanim uz uređenje novog prostora vrtića. Takvo priznanje dobili su još i Grad Delnice, Erste banka, Kotar teatar, Energy pellets, Croatia osiguranje, obrt Iveco, stolarski obrt Daliholz, urar i zlatar Mihelčić, mesnica Jerbić te trgovine Ingro Valentin, a rođendanska fešta kraju je privedena podjelom velike torte i pjesmom „Sretan rođendan“.

Nakon tri dana uspješnog rada u Planinskom centru „Petehovac“ članovi Udruge Crveni nosevi priredili su, uz pomoć Grada Delnica i Kotar teatra, za velike i male ljubitelje svijeta klaunova **Klaun cabaret** u Radničkom domu. Crveni nosevi skupina su

ljudi različitih profesija, ponajviše liječnika, koji sami organiziraju nastupe i glume klaunove bolesnoj djeci u cijelom svijetu, a o nedavno i u Hrvatskoj. Hrvatski Crveni nosevi boravili su u Delnicama na svojoj godišnjoj edukaciji, a završni čin tog druženja bila je mala simpatična predstava u koju su ih odličnom glazbenom pratnjom uveli članovi Limene glazbe Delnice. Nakon nastupa pred oduševljenom djecom klaunovi doktori posjetili su Dom za starije i nemoćne osobe u Delnicama Domska vila Vinka.

KRONIKA Neki od događaja koji su obilježili proteklo razdoblje KRONIKA

Kao prva lokalna samouprava u Hrvatskoj Grad Delnice je u ožujku postao potpisnikom **Povelje o ravnopravnosti žena i muškaraca**, dokumenta začetog u Vijeću gradova i regije u EU. Potpisujući Povelju u ime Grada Delnica gradonačelnik Delnica Ivica Knežević rekao je kako je po njemu to prevažan dokument koji promiče spolnu ravnopravnost i borbu protiv diskriminacije žena, a Grad Delnice uskoro će kroz Akcijski plan odrediti prioritete, aktivnosti i sredstva za rad. Potpisivanju su bile nazočne i zamjenica gradonačelnika Katarina Mihelčić, Irena Vučenik Šostik koja je tekst Povelje prevela s francuskog te Tanja Jakovac Kezele, predsjednica Odbora za ravnopravnost spolova Grada Delnica koja je napomenula kako je već stupila u kontakt s Irenom Gregorović Filipčić, predsjednicom Županijskog povjerenstva za ravnopravnost spolova te Tamarom Šterg, savjetnicom za ravnopravnost spolova u nadležnom ministarstvu, a određena su i područja početnih aktivnosti koje će biti vezane uz promicanje prava žena, jednake mogućnosti na tržištu rada, ravnopravnost u političkom djelovanju, nasilje nad ženama...

Humanitarni koncert ZA SPAS GORSKOG KOTARA 25. travnja bio je svojevrsna braniteljska uvertira u goransko zajedništvo koje je kulminiralo 19. studenog prvim u povijesti organiziranim prosvjedom Gorana na Markovom trgu u hrvatskoj metropoli. Ovime su Gorani, ne samo s više od

10100 prikupljenih pravovaljanih potpisa, već i stručnom argumentacijom uz potporu Ekonomskog fakulteta u Rijeci i drugih institucija, ukazali na planinske specifičnosti koje su dio svakodnevnog života i opreme Gorana, klimatska i ostala prirodna obilježja (poglavito nadmorsku visinu kao temeljnu prirodnu osobitost Gorskog kotara), koja iskazana kroz indeks razvijenosti ne smiju i nemaju pravo goranski kraj tretirati isto kao nizinska, urbana ili priobalna područja vrlo rane naseljenosti.

PROLJETNI SAJAM održan 2. svibnja obuhvatio je pod zajedničkim imenom nekoliko pred i postuskrsnih zbivanja, tj. gljivarsku već dvadesetljetnu manifestaciju Marohlinijada, kulinarsko događanje Goranska jela-vazamska nadela kojom prilikom je, dakako uz degustaciju, promovirana „Kuharica goranskih nadjeva“ (želudaca) - zaštitnog gastronomskog brenda Gorskog kotara, čije originalne recepte, iz svih goranskih sredina, je prikupio naš sugrađanin i književnik Davor Grgurić. Sajamska atmosfera domaćih i vanjskih izlagača dodatno je oživjela Dom sportova.

KROS NOVOG LISTA DOLINOM KUPE 24. svibnja je brojnim natjecateljima, posebice djecom, iznova oživio Kupsku dolinu. To je već desetljetno sportsko događanje koje osim krosa Šetnicom Kupicom, sve više nudi i razne druge oblike aktivnog odmora i zabave u Dolini Kupe, dakako uz nezaobilane posjete muzejskom postavu Kaštela Zrinskih, Stazi medvjeda, rekreaciji na brzacima Kupe i dr.

Kraj svibnja je dočekan uz **3. MEĐUNARODNU SMOTRU**

FOLKLORA koja je, zahvaljujući

trudu KUD-a Delnice, u naš grad dovela brojne čuvare folklorne tradicije koji su izvedbama oduševili gledatelje, dok je 7. lipnja bio rezerviran za otvorenje tjedne izložbe najvećeg Guinnessovog kataloga na svijetu **NEODOLJIVA HRVATSKA**, koja je upriličena u

KRONIKA Neki od događaja koji su obilježili proteklo razdoblje KRONIKA

DAN GRADA I ŽUPE DELNICE je razreda s područja Grada Delnice, tradicionalno prepoznatljiv po 50 u Delnicama, dva u Crnom

višednevnoj tj. tjednoj atmosferi koju je prvo 21. lipnja obilježio 20. Goranski oldtimer rally, Dječja biciklistička utrka „Zdrav za 5“, nesvakidašnja Utrka traktora i karijola, dok je živopisnoj atmosferi u Parku kralja Tomislava doprinijela Izložba malih životinja udruge „Pajdaš“. Brojne udruge i pojedinci daju svoj obol delničkim svečanostima pa su, osim prijenosa svjetskih nogometnih utakmica iz Brazila, pažnju privukli Ljetna bajka na otvorenom o Snjeguljici i patuljcima, Fantastična izložba Siniše Abramovića u Radničkom domu s baletnim programom, te Ivanjski krijes na Petehovcu, dok je u Osnovnoj glazbenoj školi Ive Tijardovića otvoren renovirani kat s koncertnom dvoranom uz kvalitetan koncert polaznika škole iz Delnice i Fužina „Delnicama na dar“. Ivanjski tjedan je završio Izložbom fotografija AVFK-a „Pod lampionima“ u paviljonu Parka, Koncertom grupe DIM i njihovih gostiju te Ivanjskim kresnicama pred Hišom Rački.

Pedeset i sedam polaznika prvih

Lugu i pet u Brodu na Kupi, ovu su školsku godinu počeli s knjigama koje im je kupio Grad Delnice, a učenici drugih razreda su na poklon dobili radne bilježnice, rekla je zamjenica delničkog gradonačelnika Katarina Mihelčić i dodala:

– Iz proračuna Grada Delnice osigurano je 36.000 kuna za udžbenike svih prvašića, a s oko 2.500 kuna bit će osigurane radne bilježnice za učenike drugih razreda. Budući da je u slučaju udžbenika za prvi razred navodno riječ o knjigama koje će vrijediti sljedeće četiri godine, onda bi ove udžbenike djeca predala narednim generacijama, a mi bismo naredne godine kupili nove knjige za drugi, potom za treći te četvrte godine i za četvrti razred te tako napravili jedan ciklus nabave udžbenika za četiri generacije. Naravno, učenike i njihove roditelje molimo da se odgovorno odnose prema uz pomoć Grada kupljenim im udžbenicima. Znamo da će neke od tih knjiga vremenom biti u slabijem stanju pa ćemo, uz to vjerojatno vršiti dokup.

CRNOLUŠKO I RAZLOŠKO PETROVO krajem lipnja pažnju su usmjerili ka crkvenim svetkovinama u Crnom Lugu i okolici, uz zbivanja koja su okupila brojne ljubitelje prirode: 19. srpnja Risnjak trail, a 16. kolovoza Furmanski dan.

Obje manifestacije na osebujan način prezentiraju sportske blagodati i tradicijsko nasljeđe Crnoluškog kraja i Nacionalnog parka Risnjak.

CROATIA OPEN – otvoreno međunarodno natjecanje u orijentacijskom trčanju trajalo je od 21. do 27. srpnja i okupilo nekoliko stotina prije svega stranih te domaćih orijentacista. Ovo sportsko natjecanje po svojoj brojnosti i značaju preraslo je u regionalno zbivanje, a osim po zdravom aktivnom odmoru, ono kotira i kao važno mjesto obiteljskog okupljanja čiji članovi nerijetko nastavljaju odmor i obilaske po Jadranu i cijeloj RH.

24. srpnja je započeo treći **KOTARFEST** koji u Delnice dovodi kazališna zbivanja na otvorenom i u zatvorenom. Okupljanje profesionalnih glumaca i performer nikoga ne ostavlja ravnodušnim, a zbivanja koja ljeti težište stavljaju na kazališna događanja po Gorskom kotaru uvelike obogaćuju kulturnu scenu našega kraja unoseći nedostajuću urbanu atmosferu i živost.

Ovogodišnje četvrto po redu izdanje nazvali smo **GLAZBENA ŠETNJA PARKOM** čime se, uz gostovanje zagrebačkog vokalno-instrumentalnog sastava The Cadillac u Ledenoj dvorani delNICE, obilježila značajna obljetnica rock'n'rolla. Glazbena atmosfera 2. kolovoza obuhvatila je i županijski Koncert opernih arija u Radničkom domu Delnice.

KRONIKA Neki od događaja koji su obilježili proteklo razdoblje KRONIKA

Treći **DELNICE BIKING DAY** dočekaao je 30. kolovoza na Petehovcu sve ljubitelje biciklizma i ukazao na izvanredne biciklističke mogućnosti koje nudi čitavo područje Gorskog kotara, a ekološka manifestacija **DAN JABUKA** 4. listopada je još jednom

pokazala bogatstvo vrsta ove najzdravije i najpopularnije voćke, pretočeno i očuvano u nekoliko desetaka raznih njenih prerađevina, slastica i napitaka. Prisutni su osim u degustacijama i kupnji jabučnih proizvoda mogli uz tzv. kartu ulaznicu uživati u posjetu Prirodoslovnom muzeju – Stalnom postavu Kaštela Zrinskih. Krajem kolovoza se delničko-mrkopaljska **vokalna skupina DIM** s međunarodno poznatog i priznatog festivala zborova – Ohrid Choir Festival vratila sa sjajnim

rezultatom. Naime, u konkurenciji četrdesetak zborova iz 13 europskih zemalja »Dimovke« su osvojile drugu nagradu te posebnu nagradu za najsrčaniji nastup. Na festivalu, koji se u prekrasnom Ohridu održava već sedmu godinu zaredom, Goranke predvođene voditeljem, Damirom Zagorščakom, u zadanom vremenu od 15 minuta izvele su pjesme »Zar više nema nas«, »Hymne a la nuit«, »Dafino, vino crveno«, »Judi, zviri i beštijme«. Peteročlani žiri bodovao je intonaciju, ritam, dikciju, interpretaciju stila, dirigiranje, scenski nastup te ukupni umjetnički dojam, a njihov je nastup ocijenjen s 89 od ukupno mogućih 100 bodova, što je bilo dovoljno za odlično drugo mjesto. Iako je kod djevojaka osvajanje druge nagrade izazvalo oduševljenje, još su ponosnije bile na nagradu uručenu im za najsrčaniji nastup jer, ističe njihov voditelj, upravo su sreća i toplina ono što one na svojim nastupima daju publici, a to je prepoznato od strane stručnog žirija i publike koja je svaku pjesmu ispratila velikim pljeskom. Malonogometnom utakmicom reprezentacija Gradske uprave i Goranskog sportskog centra 10. listopada je u Delnicama obilježen **Hrvatski olimpijski dan**. Da bi duh olimpizma – a to znači ono čuveno „bitno je sudjelovati“ – bio što naglašeniji, u svakoj ekipi od pet igrača na terenu bar dvije su morale biti dame, a rezultat nije bio pretjerano važan budući da je u prvom planu bila zabava, opuštanje i druženje i to uz za zdravlje korisnu fizičku aktivnost. Upravo na to, prije početka susreta, svojim su pozdravnim riječima pažnju skrenuli zamjenica delničkog gradonačelnika Katarina Mihelčić i predstavnik GSC-a Davorin Klobučar, a takva je bila i utakmica, što znači da je

temeljni cilj ovog druženja uspješno realiziran.

Prigodnom skromnom svečanosti u Delnicama je u rujnu **otvoren novouređeni Radnički dom**, objekt koji je u 79 godina dosadašnjeg postojanja mnogo značio brojnim generacijama Delničana i Gorana jer se u njemu kroz niz desetljeća odvijao društveni i kulturni život ovog kraja. U suradnji sa Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost Grad Delnice je još u sazivu prošle vlasti pokrenuo aktivnost obnove i preuređenja ovog objekta, ponajprije u smislu izmjene prozora i tzv. stolarije te uređenje fasade, a potom je u sazivu sadašnje vlasti došlo i do poslova vezanih uz sanaciju krovništva. Sve skupa realizirano je za 1,2 milijuna kuna pri čemu je

Fond osigurao 60, a Grad Delnice 40 posto napomenuo je pri otvaranju delnički gradonačelnik Ivica Knežević zahvalivši svim izvođačima. Uz njega je detaljnije o obavljenim poslovima govorio i direktor KTD »Risnjak-Delnice« dr. Nikica Muvrin spomenuvši i domaće obrtnike Prelca, Majnarića i Mancea koji su sudjelovali u radovima. Budući da je riječ o otvaranju objekta u kojem su se odvijale i odvijat će se i brojne kulturne priredbe sam čin otvaranja svojim su nastupom ukrasile, kako pjesmom, tako i izgledom, djevojke iz vokalne skupine DIM predvođene voditeljem Damirom Zagorščakom.

KRONIKA

Neki od događaja koji su obilježili proteklo razdoblje

KRONIKA

24. listopada je prigodnim kulturnim programom u Radničkom domu obilježena velika i značajna **140. OBLJETNICA Narodne knjižnice i čitaonice Delnice**, kojom prilikom je ravnateljica prof.

Folklornu skupinu KUD-a Delnice, Vokalnu skupinu »Aurora«, Davora Grgurića te grupa Unplugged 3, a za predan i kvalitetan rad u protekla četiri desetljeća KUD Delnice nagrađen je brojnim

Indira Rački Joskić okupila suradnike iz čitalačkog i spisateljskog kruga da bi zajednički ukazali na činjenice, okolnosti i datume koje valja njegovati, nadograđivati i čuvati od zaborava, a nezaobilazni su dio ovog velikog kulturnog jubileja.

Listopad je na području Grada Delnica protekao u znaku obilježavanja zanimljivih obljetnica. Najznačajnija je svakako bila ona vezana uz 140 godina postojanja i rada Narodne knjižnice i čitaonice Delnice, ali pažnju su privukle i one vezane uz **40 godina djelovanja KUD-a Delnice**, kao i ona kojom je obilježeno prvih **deset godina rada novoobnovljenog Hotela »Risnjak«**. KUD Delnice svojih je prvih četrdeset godina obilježio lijepim koncertom na kojem su nastupili članovi KUD-a i njihovi brojni gosti pa se tako moglo čuti Mješoviti pjevački zbor pod vodstvom prof. Mirjane Majnarić, Vokalnu skupinu DIM,

čestitkama koje, kao i ranije stečena priznanja, potvrđuju da je KUD Delnice godinama uspješno pronosio glas o imenu grada iz kojeg dolazi. Isto to, mada znatno kraće, radi i Hotel »Risnjak« čiji su vlasnici Karmen i Ante Kraljević prvo desetljeće rada obilježili najavom daljnjeg razvoja kojemu krajnji cilj i dalje ostaje isti – što kvalitetnije predstavljati cijelo ovo područje i što veći broj gostiju dovoditi u Delnice i Gorski kotar. U prvih deset godina to su učinili sa

70.000 dolazaka gostiju, a u narednom razdoblju taj će broj pokušati povećati.

Kao drugi u Primorsko-goranskoj županiji te osmi u Hrvatskoj u studenom je u prostorima Turističkog ureda grada Delnica otvoren **Centar za informiranje i prevenciju Delnice**. Inicijatori osnivanja ovog tijela su Grad Delnice i Policijska postaja Delnice, a temeljni cilj rada Centra je prevencija bilo kojeg oblika kriminaliteta, odnosno uklanjanje uzroka i uvjeta koji pogoduju počinjenju kažnjivih radnji. No, uz ovaj središnji cilj CIP Delnice kroz svoj će rad obuhvatiti i brojna druga područja ljudske djelatnosti, od komunalnog reda i socijalne skrbi, do školstva, turizma i ekologije, a sve s ciljem da se stvore uvjeti za što ugodniji i sigurniji život u zajednici. Da bi se ovako zamišljen projekt realizirao, osmišljen je način rada koji se temelji na dežurstvima koja će provoditi predstavnici 16 institucija i udruga koji će se izmjenjivati u svakodnevnim, mahom poslijepodnevnim dežurstvima tijekom kojih će biti na raspolaganju zainteresiranima, bilo da će im direktno odgovarati na upite, ili pak omogućavati kontakt s onima koji na traženo pitanje mogu dati adekvatan odgovor. U rad kroz dežurstvo trenutačno su uključeni Grad Delnice, PP Delnice, Centar za socijalnu skrb, Dječji vrtić »Hlojkica«, Društvo Naša Djeca Delnice, NP Risnjak, Goranski sportski centar, Savjet mladih grada Delnica, Udruga Ž.A.R.,

podnevnim dežurstvima tijekom kojih će biti na raspolaganju zainteresiranima, bilo da će im direktno odgovarati na upite, ili pak omogućavati kontakt s onima koji na traženo pitanje mogu dati adekvatan odgovor. U rad kroz dežurstvo trenutačno su uključeni Grad Delnice, PP Delnice, Centar za socijalnu skrb, Dječji vrtić »Hlojkica«, Društvo Naša Djeca Delnice, NP Risnjak, Goranski sportski centar, Savjet mladih grada Delnica, Udruga Ž.A.R.,

KRONIKA

Neki od događaja koji su obilježili proteklo razdoblje

KRONIKA

Javna vatrogasna postrojba Delnice, KTD Risnjak, HAK Delnice, HGSS Stanica Delnice, Goranski sportski centar, OŠ I. G. Kovačića Delnice, OŠ Frana Krste Frankopana Brod na Kupi, Planinarsko društvo Petehovac, LAG Gorski kotar i HAK Delnice. Svi oni davat će informacije o svojim institucijama i udrugama, ali i omogućiti kontakt s bilo kojom drugom institucijom, udrugom ili poduzećem koji posjetitelj traži. Uredski prostor CIP-a smješten je u zgradi Turističkog ureda Delnice (Lujzinska cesta 47), a dežurstva će biti realizirana svakog radnog dana u poslijepodnevnim satima te četvrtkom i u jutarnjim od 9 do 12 sati. Na prigodnoj svečanosti otvorenja ureda CIP-a Delnice nazočne je najprije pozdravila dogradonačelnica Katarina Mihelčić naglasivši kako je cilj rada CIP-a jačanje sigurnosti i sudjelovanje što većeg broja ljudi u životu zajednice. Načelnik Policijske postaje Delnice Marinko Puškarić zahvalio je svima koji su voljom i sredstvima pomogli u realizaciji ovog projekta kojemu je cilj stvaranje sredine što sigurnije i ugodnije za život i rad. „Cilj nam je stvoriti što je moguće otvoreniju i širu komunikaciju uz potpunu anonimnost ako je osoba zahtijeva. Primjerice, ako bilo tko ima bilo koju vrstu problema za čije mu je rješavanje potrebna pomoć, mi smo spremni s njim razgovarati pri čemu naglašavam kako CIP nije policijski ured i kad naši ljudi budu dežurali neće biti u odorama, niti će – ako osoba to ne želi – uzimati osobne podatke“, istaknuo je Puškarić naglasivši kako se zajedničkim radom na prevenciji svih oblika kriminaliteta i kažnjivih radnji može učiniti jako puno.

11. studenoga je Folklorni ansambl narodnih plesova i pjesama **LADO u Delnicama** započeo svoja

gostovanja po RH kojima se obilježava 65. obljetnica umjetničkog djelovanja Ansambla u čast Zvonimiru Ljevakoviću, folkloristu, etnografu i etnokoreografu, osnivaču ansambla „Lado“.

Dvosatnim bogatim plesno-glazbenim programom u Domu sportova je prikazan presjek iznimnog bogatstva hrvatske narodne baštine u nošnjama vrlo velike vrijednosti.

DELNIČKA ADVENTSKA BAJKA tj. njeno drugo po redu izdanje započela je 29. studenog i trajati će do početka siječnja sljedeće godine. Prigodnom scensko-blagdanskom kulisom i okićenom smrekom ukrašen je Trg 138. brigade HV-e gdje će se u dane vikenda i nadolazećih blagdana održavati obogaćena i proširena kostimirana zbivanja za djecu i odrasle te u Parku kralja Tomislava i Ledenoj dvorani, odvijati vožnja kočijom, svečani dočeci Sv. Nikole i Djeda Mraza. Adventom se zaokružuju godišnja delnička zbivanja, poziva ljude na druženje uz adventsku vatru, kuhano vino i tople napitke kako bi se dostojno ispratila Stara i dočekala nova i nadamo se, svima bolja i uspješnija 2015. godina.

Pripreme: Irena Vučenik Šostik i Martina Petranović

RADOVI U SUPILOVOJ ULICI

Grad Delnice je zajedno s komunalnim poduzećem „Komunalac – vodoopskrba i odvodnja“ d.o.o. u proljeće 2014. godine krenuo s vrlo zahtjevnim radovima u Supilovoj, glavnoj delničkoj ulici. Aktivnosti u pripremi ove investicije traju već nekoliko godina, a odnose se na pripremu projektne dokumentacije, prijavu na IPARD natječaj za dobivanje sredstava EU, postupke javne nabave i dr.

Projektom dokumentacijom zahvat na Supilovoj ulici podijeljen je u dvije faze. Radovi na I. fazi izvode se u 2014. godini, dok će se radovi na II. fazi izvoditi u 2015. godini. Grad Delnice je sredstva za radove na uređenju I.A faze, što znači od ulaza u Delnice kod „NAME“ u dužini 500 metara osigurao iz sredstava IPARD programa odnosno EU fondova u iznosu od 2.200.000,00 kuna, dok će se nastavak radova i II. faza financirati iz sredstava kredita. Ukupna investicija Supilove ulice – infrastruktura i uređenje prometnice – iznositi će preko 40 milijuna kuna. U Supilovoj se tako izvršila zamjena dotrajalih vodovodnih cijevi, kanalizacijskih cijevi kao i cijevi oborinske odvodnje. Investitor radova je Komunalno poduzeće dok je Grad Delnice izvršio radove na uređenju ceste i nogostupa.

Uređenje I. faze prometnice i nogostupa Grad Delnice ugovorio je s poduzećem „Arkada“ d.o.o. iz Duge Rese, a Komunalno poduzeće „Komunalac“ je radove na zamjeni dotrajale infrastrukture I. faze ugovorio s poduzećem „Hidrotehnika“ d.o.o. Postupak javne nabave za izgradnju II. faze uslijedit će krajem ove odnosno početkom iduće godine.

U sklopu rekonstrukcije prometnice uredit će se i pješačka zona na samom ulazu u Delnice, na način da je taj prostor popločen tlakovcima i da je izgrađena fontana i cvjetnjak kako bi Grad dobio urbaniji i ljepši izgled kako i dolikuje malom gradiću poput Delnica.

REKONSTRUKCIJA RADNIČKOG DOMA U DELNICAMA

Dana 11. rujna 2014. godine otvorena je novo obnovljena zgrada Radničkog doma u Delnicama. Otvorenje je uveličala vokalna grupa „Dim“ te predstavnici Grada, članovi Gradskog vijeća, predstavnici izvođača radova i ostalo građanstvo.

Sami radovi su obuhvatili obnovu fasade, sanaciju krovšta i izmjenu dotrajale stolarije, a vrijednost izvedenih radova u iznosu od 1.148.037,06 kn financirana je iz Fonda za zaštitu okoliša sa 60% i Grada Delnica sa 40%. Tako su na Radničkom izmijenjeni dijelovi dotrajalog krovšta, stavljena izolacija te limeni pokrov imitacije crijepa,

dok su radovi na fasadi obuhvatili postavljanje izolacije – stiropor debljine 14 cm i završni fasadni akrilni sloj žute boje. Izvođač radova je bila tvrtka Watmont d.o.o. iz Vinkovaca. Izmjenu stolarije vršila je tvrtka Metalbeton d.o.o. iz Svetog Križa Začretje, a postavljena je PVC stolarija u zelenoj boji sa toplinskim koeficijentom $U=1.3W/m^2K$. U sklopu obnove izvršeni su i dodatni unutarnji radovi - spuštanje stropova, uređivanje zidova i unutarnje stolarije. Pročeljem sada dominira novi natpis sa grbom Grada Delnica, a stari balkonski zid je zamijenjen kovanom ogradom koja zgradi daje jednu novu estetsku dimenziju.

Ujedno je izvršeno i spajanje objekta na gradsku kanalizacijsku mrežu, radove je izveo Komunalac Delnice, a trošak u visini 100.000 kn osiguran je iz gradskog proračuna.

Za vrijeme obnove Radničkog renoviran je i prostor diskoteke Satir koji je nalazi u suterenu i koji je dan u zakup na 5 god. Svečano otvorenje je bilo 27. rujna 2014., a prisjećanje na 'stare dane' osim po nazivu priziva i organizacijom poznatih gostovanja Crvene Jabuke, Psihomodo Popa, Opće Opasnosti i ostalih.

Semeš feat. Iva Žagar

RIJEČ RAVNATELJICE NARODNE KNJIŽNICE I ČITAONICE DELNICE Indire Rački Joskić

• 1953.g. otvorena je nova, moderno opremljena Čitaonica i knjižnica, čiji je osnivač bio bivši Kotar Delnice, na Lujzinskoj cesti, u kući Ljubice Rukavine. Osnovana je na inicijativu Vinka Linića, koji je u Upravnom odboru vršio dužnost predsjednika.

Tadašnja knjižničarka, Ljubica Rukavina, obnašala je dužnost tajnice Upravnog odbora, a Bor Muvrin bio je blagajnik. Početak rada odvijao se u teškim okolnostima, u stalnom nedostatku financijskih sredstava za nabavu knjižnoga fonda. Knjižnica je 1954. g. imala 24 člana, a knjižni fond činile su knjige kotarske sindikalne biblioteke, ali i prestale oknjige nekadašnje Narodne čitaonice; brojio je svega 1200 svezaka. Do povećanja članova (s 24 na 124) došlo je nakon obilaska svih poduzeća i ustanova u Delnicama, odn. nakon populariziranja knjižnoga fonda. Od te, 1953. g. vodi se i Knjiga inventara.

• 1964. zaposlena je i druga knjižničarka, Dragica Majnarić.

• Od 1966.g. do 1986. g. Čitaonica i knjižnica djeluje u sastavu Narodnog sveučilišta, u Radničkom domu, u čiji je sastav ušla s početnim knjižnim fondom od 2500 svezaka.

• 1970., prema originalnom

sačuvanom zapisu, Knjižnica je brojila preko 800 članova, od kojih je najveći broj učenika (641). U istoj su se godini pročitale 20 764 knjige, a bilježi se i veliki broj ulazaka u Knjižnicu - 875 tjedno! Konstantno se bilježi povećan rast broja korisnika, kao i broja pročitanih knjiga. 1970. nagrađena su (knjigama) 3 najbolja čitača: prvu nagradu dobila je Vesna Štimac (nagrađena je knjigom *U društvu sa čovjekom, Vere Erlih*), drugu nagradu dobio je Zlatko Puškarić (nagrađen je knjigom *Urota Zrinsko-Frankopanska, Eugena Kumičića*), a treću je nagradu dobila Jasna Andlar (nagrađena je knjigom *I vječno pjevaju šume, Gulbrandsen Trygve*).

• 1975.g. Knjižnica je preseljena u Ulicu Mirka Drenovačkog 10 (danas Ante Starčevića 10, našoj današnjoj adresi), na 66 m². U tom razdoblju Knjižnica i čitaonica doživljava svoj puni procvat: ubrzano se popunjava knjižni fond, smišljeno jača stručni kadar, knjižni je fond prestručen i smješten po načelu slobodnog pristupa građi...

• 1979. je, nakon umirovljenja knjižničarke Ljubice Rukavine, zaposlena na poslovima knjižničarke i vozačice bibliobusa gđa Darinka Živanović, nastavnica hrvatskog jezika i knjižničarka.

• Bibliobusna služba od 1979.g.

• Od 1987. Knjižnica i čitaonica djeluje u okrilju SIZ-a kulture, sve do 1993. kad je, s novim ustrojem vlasti, pripala Općini Delnice

• Osamdesetih godina prošloga stoljeća Knjižnica je dobila i 4 Diplome/Nagrade Pavao Markovac za postignute rezultate u širenju knjige i njenom približavanju radnicima

• 1992.g. knjižničarka Dragica Majnarić odlazi u mirovinu

• broj upisanih članova krajem 1993.g. bio je veći od 1100, a posudba knjižne građe prelazi 20 000 jedinica- svaki sedmi stanovnik delničke općine bio je korisnik usluga Knjižnice! Tijekom 1993. Počinje se primjenjivati računalni program Medveščak za stručnu obradu građe, a potom i cirkulaciju, čime se rad znatno unapređuje i osuvremenjuje

• Od 20. listopada 1998. Knjižnica nje otvorena u proširenom i preuređenom prostoru od 130 m², čime se dobiva mogućnost kvalitetnijih pomaka u radu: formira se informativno-posudbeni dio, čitaonica s mjestom za dnevni i tjedni tisak te studijski rad, odjel za odrasle, odjel za djecu, referentna zbirka, zavičajna zbirka.

• Dužnost privremene ravnateljice od 1. svibnja 1999. preuzima Nada Glad, obnašajući je do 30. rujna 1999., kad je tu dužnost preuzela Darinka Živanović, sve do 31. prosinca 2013.g.

• Darinka Živanović radila je sama na poslovima knjižničarke od 1993.- 1999., odnosno do 2005.g. na poslovima knjižničarke i ravnateljice Knjižnica na terenu-pokretna knjižnica/BIBLIOBUS.

• Bibliobusna služba bila je

• Rad na bibliobusu bio je naporan jer je svakodnevno, morao stići do svoga odredišta i u najudaljenijim mjestima Gorskoga kotara, bez obzira na vremenske prilike.

• Bibliobus je obilazio goranska mjesta u točno određen dan i sat. Svaki drugi tjedan obilazio je, prema rasporedu: Mrkopalj,

• 1994.g. bibliobusna se služba gasi, obzirom da ni jedna novoosnovana jedinica lokalne samouprave nije željela preuzeti skrb nad bibliokombijem, što je imalo izrazito negativne posljedice za pokrivenost goranskog područja knjižničnim uslugama.

• Za svoj rad na promicanju knjige putem pokretne knjižnice, Knjižnica je dobila i nekoliko

priznanja Pavao Markovac (1982., 1983., 1988. i 1989.).

Bibliobusna služba (1979.- 1994.)

- na radnom mjestu knjižničar/vozač bibliobusa bili su zaposleni, redom:

- Damir Matković (1979.- 1981.)

- Darinka Živanović (1981.- 1987.)

- Dražen Pleše (1987.- 1989.)

- Boris Levar (1989.)

- Slaven Nikola (1989.- 1991.)

- Željko Branjušić (1991.- 1994.)

Broj pročitanih knjiga tijekom godina, višestruko premašuje broj korisnika, što je vidljivo iz podataka koji su sačuvani u dokumentaciji Knjižnice, a koji se odnose na desetogodišnje razdoblje trajanja bibliobusne službe.

ustrojena punih 15. godina, od 1979. do 1994.g., i imala velik značaj za stanovnike Gorskoga kotara kojima je često, zbog specifičnih geografskih i klimatskih obilježja i loše prometne povezanosti, knjiga bila nedostupna.

Sunger, Brod Moravice, Donju Dobru, Crni Lug, Lokve, Ravnu Goru, Staru Sušicu, Stari Laz, Brod na Kupi, Zamost, Marija Trošt, Skrad, Kupjak, Fužine i Lič; petkom se nije išlo na teren zbog servisiranja i eventualnih popravaka vozila

KNJIŽNICA DANAS

- 21. travnja 1999. Narodna knjižnica i čitaonica Delnice postaje samostalna ustanova, čiji je Osnivač- Grad Delnice
- Narodna knjižnica i čitaonica Delnice ima **najduži profesionalni staž u odnosu na druge knjižnice Gorskoga kotara**, prateći postignuća knjižničarske struke i primjenjujući ih u svom radu
- od 2001. korisnicima omogućeno i pretraživanje Interneta
- od 1. prosinca 2005. započinju kontinuirane aktivnosti s djecom- izvodi se program **Kreativna radionica**, a od 2008. i **Pričaonica priča**
- od 2010. Narodna knjižnica i čitaonica Delnice znatno širi opseg usluga i sadržaja, intenzivno razvija vrlo bogatu programsku aktivnost za korisnike, naročito za djecu, čime se razvijaju i njeguju čitalačke navike od najranije dobi
- članovi knjižnice čine 16% svih stanovnika gradskoga područja, odn. 23% stanovnika Grada Delnica

Programske aktivnosti:

Kreativna radionica za djecu predškolskog i školskog uzrasta, s ciljem razvoja likovne kreativnosti, motorike, operativnog mišljenja, vizualne i taktilne percepcije, socioemocionalnog razvoja

Radijska emisija „Čitateljski kutak“- predstavljanje najčitanijih knjiga, knjiga Nobelovaca, obljetnice književnika, informacije o gostovanjima književnika u našem gradu...

Gost- književnik, za učenike osnovne i srednje škole

Pričaonica priča za djecu predškolskog i školskog uzrasta, s ciljem poticanja i razvijanja čitalačkih navika od najranije dobi, razvoja koncentracije, komunikacijskih vještina, logičkog zaključivanja, kreativnog mišljenja, socioemocionalnog razvoja, usvajajući moralne vrijednosti i humane poruke

Kviz za poticanje čitanja

Posjet Interliberu

Dodir riječi (2014.)- projekt književnih promocija s ciljem omogućavanja ljubiteljima književnosti iz Delnica i šireg područja, Gorskoga kotara, da se tijekom godine u nekoliko navrata upoznaju s aktualnom književnom produkcijom u Hrvatskoj, odnosno da u direktnom kontaktu s književnicima saznaju nešto više o novoobjavljenim knjigama i njihovim autorima

Satovi razrednih odjela (za učenike od 5.-8.r.)- održavaju ih vanjski suradnici: pedagozi, liječnici školske medicine, knjižničari... Teme: prava djece, suzbijanje nasilja među djecom, dječje strahove, poremećaje u ponašanju i prehrani u mladih, pubertet, verbalna i neverbalna komunikacija...- posudba ciljane literature na zadanu temu, izrada plakata

Jezična (dijalektalna) radionica Što je kaj? (2014.) – održava ju jednom tjedno umirovljena odgojiteljica Anka Zubović; polaznici su djeca od 5-7 godina.

Noć knjige (2014.) u Narodnoj knjižnici i čitaonici Delnice organizirana je s namjerom poticanja čitanja u slobodno vrijeme te približavanje knjige mladima, promoviranjem bogatog knjižnog fonda omladinske literature kojega smo na taj način učinili dostupnim većem broju čitatelja

Sudjelovanje na likovnim i literarnim natjecanjima:

- Sferin Natječaj za dječje SF radove**
- 2007.- Jakovac Lea, za likovni rad „Zmaj protiv Malog zelenog“;
 - 2008.- Ines Grgurić, uč.3.r.srednje škole za literarni rad „Moja majka je Zombi“;
 - 2009.- Sarah Butigan-2.nagrada za likovni rad „Moj grad u 3009.g.“;
 - 2010: 3.nagrada Sarah Butigan, uč.7.r. za likovni rad „Vitezovi budućnosti“;

- Moja prva knjiga**, karlovačkog Centra za neohumanističke studije- na kojima su mnogi radovi pohvaljeni i nagrađeni, tiskane mnoge slikovnice koje ćemo predstaviti javnosti na našoj priredbi Djeca djeci, 24.listopada, kao dio programa obilježavanja 140.obljetnice Narodne knjižnice i čitaonice Delnice
- 2009.- priznanja Klari Kastner, Petri Sveticki i Lei Gašparac za slikovnice: „Živkino susjedstvo“, „Umišljene jela“ i „Šumska priča“;
 - 2010.- 1.nagrada Klari Kastner, uč.7.r.za slikovnicu „Sunčica i Plavkica“;
 - 2011.- 2.nagrada Sarah Butigan, uč.8.r. za slikovnicu „Tvornica sreće“;
 - 2012.- 1.nagrada Sarah Butigan, uč.1.r.za slikovnicu „Stvarateljica boja“

(mentorice: Olga Glad, Helena Mance/Starčević i Ivana Majnarić/Pleše);

Izložbe knjiga (uz Mjesec knjige, Da dječje knjige, Dana hrvatske knjige/Dana hrvatskog jezika...) i **izložbeni panoji** (obljetnice književnika, nove knjige, dječji likovni radovi nastali na kreativnim radionicama, važniji datumi i događaji u kulturi, uređenje izloga knjižnice (nagrada Grada Delnica za najljepši izlog- 2009. i 2010.g.)

Izložbe radova naših korisnika postavljamo nekoliko puta godišnje (decoupage- salvetna tehnika, nakit, oslikano staklo, keramiku); članovi Udruge Dotepenac

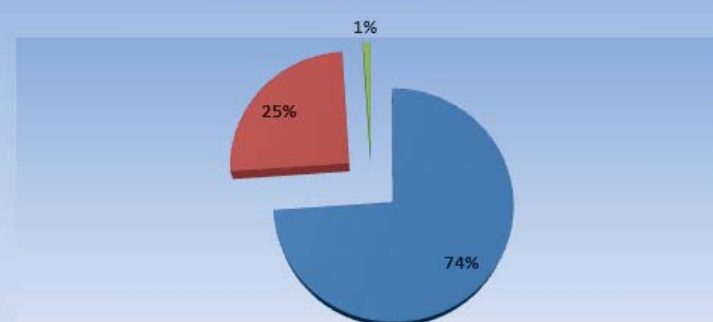
Knjižni fond

Standardi / Stanje 2014.g.

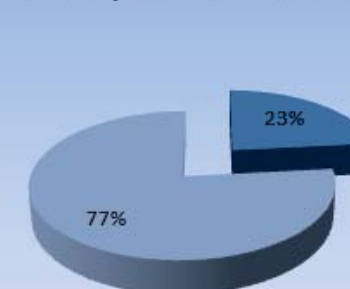
Analiza građe

■ Beletristika ■ Stručna ■ Zavičajna

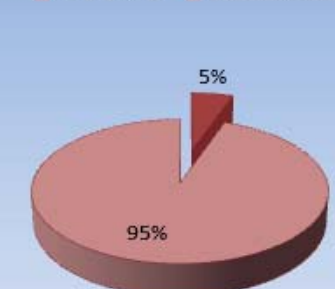
Beletristika

■ Br.sv. za djecu i mladež ■ Br.sv. za odrasle

Stručna

■ Referentna ■ Ostala stručna

Makovnjača i orehnjača

sastojci

Tijesto:

1 kg brašna, 20 g kvasca, 5 dl mlijeka, sol, 250g maslaca, 100 g šećera, 5 žutanjaka, ribana korica limuna, mast za podmazivanje;

nadjev od maka: 150 g šećera, 250 g mljevenog maka, 50 g groždica, 2 dl mlijeka;

nadjev od oraha: 150 g šećera, 250 g mljevenih oraha, paketić vanilin šećera, 2 dl mlijeka.

Priprema

Pomiješati kvasac s 50 g brašna, malo mlakog mlijeka i soli i staviti na toplo da naraste. U većoj zdjeli umutiti 200 g maslaca, šećer i 4 žutanjka. Dodati koricu limuna, kvasac, 900 g brašna i ostatak mlijeka pa zamijesiti glatko tijesto. Pokriti krpom, staviti na umjereno toplo mjesto da dvostruko naraste pa pripremiti nadjev. Za nadjev od maka staviti u posudu šećer, mak i groždice, prelići vrelim mlijekom, pomiješati i ostaviti da se ohladi. Nadjev od oraha pripremiti kao i od maka, a umjesto groždica staviti vanilin šećer. Naraslo tijesto prebaciti na dasku posipanu brašnom, podijeliti na četiri komada pa svaki razvaljati rukom (ili rastanjiti valjkom) u pravokutnik nešto deblji od 1 cm. Poprskati ih preostalim rastopljenim maslacem, pa dva premazati nadjevom od oraha, a dva nadjevom od maka i uviti u roladu. Premjestiti ih u lim premazan nerastopljenom mašću i posipanu brašnom. Premazati ih žutanjkom, pokriti krpom i ostaviti na toplom da se dižu 15 minuta. Potom staviti u pećnicu zagrijanu na 225° i peći jedan sat, dok se tijesto ne odvoji od lima i porumeni.

KEKSI NA STROJ

1 kg brašna, 1/4 vrećice praška za pecivo, 50 dag margarina 50 dag šećera, 3 cijela jaja, korica limuna vanilin-šećer.

U brašno pomiješajte prašak za pecivo, razmrvene margarin, dodajte šećer, jaja, limunovu koricu i vanilin-šećer. Umijesite tijesto i razdijelite ga na 5–6 dijelova, pokrijte i ostavite preko noći da stoji.

Drugi dan premijesite tijesto, stavljajte u stroj za meso (s posebnim umetkom), odaberite oblik i režite štapiće oko 5–6 cm duljine te pecite dok ne dobiju lijepu žućkastu boju, tj. 15 minuta na temperaturi od 200–220°C (473–493 K). Ohlađene kekse spremite u limene posude.

KUGLOF

1 vrećica suhog kvasca ili 4 dag svježeg kvasca 8 dag margarina, 4 dag šećera, 3 žutanjka limunova korica, rum, sol, vanilin-šećer, 5 dag groždica, 25 dag brašna, 1 dcl mlijeka šećer za posipanje.

Kvasac razmutiti s malo šećera, brašna i mlake vode i stavite da se dignu. Margarin, šećer i žutanjke izmiješajte pjenasto. Dodajte brašno i mlijeko naizmjenice, pa kvasac, struganu koricu limuna, sol, rum, vanilin-šećer i groždice. Smjesu dobro izmiješajte. Izradite u smjesu stavite u oblik za kuglof, koji ste prethodno namazali margarinom i posuli brašnom, pokrijte i stavite dizati na toplo mjesto.

Zatim ugrijte pećnicu i stavite peći oko 50 minuta na temperaturi od 200°C (473 K)

Pečeni kuglof istresite na tanjur i pospite šećerom u prahu. Napomena: Da biste utvrdili da li kuglof pečen, ubodite lagano u njega drveni štapić ako ostane čist i suh, to je znak da je pečen.

DELNIČKI BLAGDANSKI
STOL

PRIRODOSLOVNI MUZEJ RIJEKA U KAŠTELU ZRINSKIH U BRODU NA KUPI

Prirodoslovni muzej Rijeka utemeljen je još 1876. godine, a djeluje od 1945. godine kao regionalni prirodoslovni muzej, danas s najvećim fondusom u riječkoj regiji. Naša temeljna djelatnost je prikupljanje, proučavanje i trajno čuvanje prirodne baštine Primorsko-goranske županije i šire. Tako se danas brinemo o više od 90.000 muzejskih predmeta organiziranih u 27 zbirki minerala, stijena, fosila te zoološke i botaničke građe. Zbirke Prirodoslovnog muzeja Rijeka uživaju veliki značaj među stručnjacima i znanstve-

nicima u Hrvatskoj i inozemstvu, s obzirom na vrlo vrijedan materijal koji čuvaju za sljedeće generacije – pr. uzorke rijetkih ili ugroženih vrsta, primjerke sada već izumrlih vrsta ili vrsta koje su trajno nestale s naših područja, a danas se mogu koristiti za genetička i druga molekularna istraživanja, brojne primjerke na kojima su za znanost po prvi puta opisane nove vrste biljaka, životinja ili fosila, uzorke prikupljene po čitavom području na kojem su pojedine vrste prisutne i sl., a uz klasične muzejske zbirke vodimo i zbirke uzoraka tkiva. Pri prikupljanju muzejske građe vodimo se suvremenim stručnim i znanstvenim principima, a ciljevi su nam dokumentirati prirodnu baštinu Županije i šire, ali i omogućiti kvalitetna znanstvena istraživanja na uzorcima, sada ili u budućnosti. Većina muzejskih zbirki registrirana je kao kulturno dobro Republike Hrvatske, a neke su uključene i u međunarodne registre važnih muzejskih zbirki.

Prirodoslovni muzej Rijeka veliku važnost poklanja prezentaciji muzejske građe i komunikaciji s posjetiteljima i publikom. Nastojimo sva relevantna saznanja o prirodnim pojavama i biološkoj raznolikosti našeg područja prenijeti posjetiteljima na atraktivan način. Naš stalni postav govori o prirodnim osobitostima, važnosti i krhkoj ljepoti kraja u kojem živimo, a koja je rezultat milijuna godina evolucije i mijenjanja životnih uvjeta, a koju je danas potrebno čuvati i štititi. Uvijek smo u potrazi za novim načinima prikazivanja i komuniciranja s posjetiteljima, boljim muzeografskim rješenjima i novim načinima na koji posjetitelji mogu biti što aktivniji i svoj posjet Muzeju prilagoditi vlastitom interesu i svojim željama. Organiziramo i privremene tematske izložbe u prostoru Muzeja ili drugdje, različita znanstveno-popularna predavanja i okrugle stolove, stručne i znanstvene skupove. Posebno su nam važni oni najmlađi, kojima se trudimo Muzej predstaviti kao mjesto na kojem se na zabavan način može puno naučiti i ugodno provesti vrijeme. Za njih organiziramo različite prirodoslovne radionice, likovne radionice, obiteljska događanja te edukativne proslave rođendana. U Muzeju

godišnje održimo oko 80 stručnih vodstava, 180 radionica, 200 proslava rođendana te oko 40 predavanja i prezentacija.

Grad Delnice povjerio je 1. srpnja 2014. godine upravljanje Kaštelom Zrinskih Prirodoslovnom muzeju Rijeka, koji je tako, kroz svoje djelovanje u Brodu na Kupi, postao prva muzejska ustanova na području Gorskog kotara. Kaštel Zrinskih izgrađen je još 1651. godine, na ostacima ranijeg Frankopanskog kaštela, a od 1978. godine, zaštićeno je kulturno dobro Republike Hrvatske. Kaštel Zrinskih javna je zgrada izuzetnog povijesnog, kulturnog i društvenog značaja, prirodno središte kulturnog života Broda na Kupi i šire.

U životu Brojana imao je nekada veliku ulogu, obrambenu, gospodarsku, ali i onu životnu – u Kaštelu je djelovao Matični ured, parovi su ovdje sklapali brakove, a neki su ovdje i živjeli.

Muzej je i do sada dio svojih terenskih stručnih i znanstvenih istraživanja provodio na području Gorskog kotara, pr. naši stručni djelatnici istraživali su cretova Trstenik, Rečice, Rečičko i mnogih drugih, zalazili su u duboke ponikve na području Obručke planinske skupine, Risnjaka i Snježnika, bavili se odnosom ptica i vegetacije na krškim poljima, poput Ličkog polja, istraživali šume i vodotokove Gorskog kotara i proučavali njegove fosile. Među najzanimljivijim rezultatima tih istraživanja treba istaknuti pronalazak fosilnih ostataka pragoveđa na Gomancu, pronalazak novih, do tada u Hrvatskoj nepoznatih vrsta mahovina na cretu Trstenik, opisivanje novih oblika biljnih zajednica u hladnim ponikvama Cectlja i Paklena itd. Djelovanjem u Kaštelu Zrinskih, nastaviti ćemo s istraživanjem i valorizacijom prirodne baštine Gorskog kotara još intenzivnije, pa je u planu istraživanje biljnih vrsta Liburnijskog krša i Kupske doline, pogotovu stijena, istraživanje ostalih cretnih i općenito vlažnih staništa, koja se ubrajaju među najugroženije stanišne tipove u Hrvatskoj, popisivanje kukaca Kupske doline i mnoga druga, koja će pomoći u otkrivanju tajni koje ovo područje još uvijek skriva.

U planu imamo unaprijediti poznavanje i zaštitu prirodnih značajki šireg područja Kupske doline, dokumentirati prirodnu baštinu Gorskog kotara u muzejskim zbirkaama te, kroz stalni postav, privremene izložbe i brojne edukativne aktivnosti, interpretirati njezine značajke i posebnosti na način atraktivan različitim skupinama posjetitelja. Želimo djelovati kao otvoreno mjesto izmjene znanja i ideja, centar prirodoslovnih istraživanja, jedno od središta kulturnih događanja i pokretača prirodoslovnog i kulturnog turizma u regiji, ali prije svega, cilj nam je obogatiti kulturni život stanovnika Broda, šireg područja grada Delnica i šire.

Namjeravamo preurediti i proširiti tematike stalnog postava, koji bi, pomoću muzejskih predmeta iz fundusa Muzeja, u budućnosti trebao odražavati sve prirodne vrijednosti Kupske doline i Gorskog kotara općenito, uz poseban naglasak na rijeku Kupu, ali i sadržavati elemente suživota čovjeka i prirode, kao što su tradicionalni oblici ribolova i lovstva (pr. puharstvo), šumarstvo, stočarstvo, planinarenje i sl. Također, poseban dio stalnog postava bit će posvećen obitelji Zrinskih i povijesnom značaju Kaštela, osigurati će se mjesto za višenamjensku multimedijску dvoranu, a posjetitelji svih generacija dobit će i zonu za odmor, sređivanje dojmova i opuštanje uz glazbu, popularno znanstveno štivo i različite druge edukativne i zabavne sadržaje. Organizacijom privremenih izložbi obradit će se značajne teme iz prirodne, ali i kulturne baštine Kupske doline i cijelog Gorskog kotara.

Muzej će svoj bogat edukativni program provoditi i u Kaštelu Zrinskih. Uz stručna vodstva po stalnom postavu i privremenim izložbama, u sklopu projekta Večeri u Kaštelu, organizirat će se predavanja s temama vezanim za prirodnu i kulturnu baštinu Kupske doline i Gorskog kotara, umjetničke večeri, manji koncerti, predstavljanja tradicijskih djelatnosti i obrta i sl. Do sada ste imali prilike prisustvovati predavanjima o vuku i medvjedu u Gorskome kotaru te o biologiji i ugroženosti šišmiša. Uz lokalno i regionalno stanovništvo, posebnu pažnju namjeravamo posvetiti predškolskoj i školskoj publici iz bliže i šire okolice, uključujući i prekogranično područje, organizacijom edukativnih radionica, igara i stručno vođenih ekskurzija te obiteljskih događanja (već smo obilježili Međunarodnu noć šišmiša, Šišmišijadu,

uključili se u obilježavanje Dana jabuka, podržali održavanje tradicionalnog polumaratona u Brodu itd.) u suradnji s domaćim i stranim školama, znanstvenim, stručnim, kulturnim i drugim ustanovama i udrugama.

Muzejska djelatnost u Kaštelu Zrinskih za nas je veliki izazov. Sretni smo da upravo mi imamo priliku upravljati ovom izuzetnom zgradom, a kao regionalni prirodoslovni muzej koji djeluje u Gorskome kotaru imamo još bolje mogućnosti za istraživanje i prikupljanje predmeta prirodne baštine. Kaštel, koji je bio u potpunosti renoviran i u kojem je 2012. godine, zajedničkim ulaganjem Grada Delnica i Primorsko-goranske županije, uređen Stalni izložbeni postav lovstva, šumarstva i ribolova, nalazi se u predviđenoj i pitomoj Kupskoj dolini, neposredno uz granični prijelaz, što otvara mogućnosti na tržištu kulturnog turizma. Međutim, pred nama je i izazov djelovanja u maloj sredini, u regiji koja je relativno slabo naseljena i gdje je prostorna udaljenost između pojedinih naselja ponekad zaista i problem. Naravno, za kvalitetan rad potrebni su nam i stručni djelatnici, pa se nadamo da će nam naš osnivač, Primorsko-goranska županija, u cilju što aktivnijeg i kvalitetnijeg obavljanja muzejske djelatnosti u Gorskome kotaru, na način koji će uspjeti iskoristiti sve potencijale, ali i odgovoriti na sve izazove, uspjeti osigurati ukupno tri radna mjesta za stručnjake kojima će radno mjesto biti u Brodu na Kupi.

Željka Modrić Surina

FOLKLORNA SKUPINA KUD-a DELNICE

Naši su nam stari ostavili blago na čuvanje. Ostavili su nam prepunu škrinju bogatstva, nemjerljive vrijednosti. Ostavili su nam pjesme koje moramo pjevati da se ne zaborave. Dali su nam čvrste noge za ples koji moramo plesati da se ne zaborave koraci. Ostavili su nam nošnje bogate, lijepe, jedinstvene da ih nosimo i pokažemo svijetu što imamo. Naši su nam stari ostavili sjećanje, tradiciju prošlih generacija koje moramo brižno čuvati u sadašnjosti, kako bi ono bilo ostavljeno u nasljeđe za dobrobit budućim generacijama.“ To je misao vodilja članova folklorne skupine KUD-a Delnice, nositelja promicanja tradicijske baštine goranskog kraja s naglaskom na pjesme, plesove i nošnju Grada Delnica.

Folklorna skupina KUD-a započela je sa radom 2002. godine zahvaljujući Branku Mihajloviću-Bojsi, tadašnjem predsjedniku KUD-a Delnice. Danas je u sekciji

aktivno 28 članova, od toga 16 mladih od 12 do 25 godina te 10 članica srednje i starije dobi koje svoje slobodno vrijeme provode uz pjesmu, ples i druženje. Osim plesova Gorskog kotara izvode plesove Posavine, Slavonije, Bunjevačke igre, Potresujku i poznato Završno kolo iz opere „Ero s onoga svijeta“ Jakova Gotovca. Svi naučeni tradicijski plesovi osmišljeni su uz vodstvo profesorice Danijele Štimac.

Članovi folklorne sekcije redovito i s velikom upornošću dolaze dva puta tjedno na probe koje nerijetko traju i duže od sat vremena. Volje i entuzijazma im ne nedostaje, a putovanja i druženja na kojima prezentiraju goransku tradicijsku baštinu i upoznaju običaje drugih krajeva Lijepe naše i šire, najveća su im nagrada.

Prezentirajući običaje, pjesme i plesove na goranskom narječju, uz pratnju tamburaša i tradicijske dijatonske harmonike, nastupali

su na mnogobrojnim međunarodnim smotrama i manifestacijama u Hrvatskoj i izvan granica Lijepe naše:

- Međunarodna smotra folklor - Stari trg, 03.07.2011.
- Međunarodna smotra folklor »Dani naroda« - Gorizia, 21. 08. 2011.
- Međunarodni festival folklornih skupina u Predgradu, 15.07.2012.
- Međunarodna smotra folklor - Kočevje, 29.09.2012.
- Međunarodna smotra folklor - Moravice, 01.09.2012.
- Međunarodna smotra folklor - Dražice, 31.08. 2013.
- Međunarodna smotra folklor - Prag, 03. - 06. 07. 2014.

U suradnji sa Društvom Gorana iz Zagreba, promovirajući Gorski kotar i Hrvatsku nastupali su u Belgiji, Njemačkoj i Mađarskoj. Ljepotu i živost goranskih pjesama i plesova predstavili su u emisiji „Lijepom našom“ u Kostreni 08.12.2010., Kastvu 13.10.2011. i u Delnicama 21.11.2012. te na

Božićnom domjenku Primorsko-goranske Županije kao predstavnici Gorskog kotara. Posebice se ponose uspješnom organizacijom Međunarodne smotre folklor u kojoj učestvuju mnogobrojne folklorne skupine iz Hrvatske i susjednih država. Tako su 31. svibnja 2014. ljubitelji tradicijske kulture imali prilike uživati u bogatom i raznolikom programu 3. Smotre folklor u organizaciji KUD-a Delnice pod pokroviteljstvom Grada i Županije, na kojoj je nastupilo oko tristotinjak članova folklornih društava iz Slovenije, Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

Program Smotre započeo je mimohodom delničkim ulicama, a završio u Domu sportova atraktivnim nastupom Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva »Ukrajina« iz Slavenskog Broda te domaćina KUD-a Delnice.

Posjećenost Smotre folklor, dokazala je kvalitetu manifestacije te članovima folklorne skupine

daje još veći poticaj za što bolju i kvalitetniju organizaciju narednih godina. Takvom multikulturalnom manifestacijom nastoji se Goranima približiti narodnu kulturu i umjetnost iz raznih krajeva Hrvatske i šire, senzibilizirati ljude na očuvanje tradicije i uvažavanje kulture različitosti i prepoznati vrijednost manifestacije kao nezaobilaznu ponudu kulturnog turizma Gorskog kotara, Primorsko-goranske županije i Republike Hrvatske.

Osim financijske potpore Grada i Županije, svakako treba spomenuti donatore, njihove vjerne pratiocice od prve Smotre folklor: gosp. Nenada Vidmara, Darka Muhvića i Agenciju „Nikom“ te Ingro d.o.o. trgovine Valentin, Kupa d.o.o. Brod na Kupi, Hrvatske šume - UŠP Delnice, novinara Novog lista Marinka Krmpotića, TZ Grada Delnica i Radio Gorski kotar koji pomažu svojim uslugama. Ove se godine donacijom od petnaest tisuća kuna posebno istakla

Udruga »Njemačka pomoć za djecu u Hrvatskoj« koja djeluje u gradu Mülheimu an der Ruhr čiji je osnivač doktor kirurgije Ivo Mance, koji već godinama donira novac za brojne projekte. Nagrada je to mladima i još veći poticaj za rad, usmjeravajući ih na zdravo i kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Samo upornošću, trudom i zajedničkim radom članova folklorne skupine, uz financijsku potporu Grada i ljude dobre volje, moguće je ostvariti sve zacrtane programe.

Svima koji nisu imali priliku pratiti rad folklorne skupine, nadamo se da ćemo ovim slikama i tekstom doprijeti do njih i možda ponekog zainteresirati, jer: „Veliki plesači nisu veliki zbog svoje tehnike. Oni su veliki zbog svoje strasti.“

Danijela Štimac

Delnička »Hoo-ruk polka« najljepša goranska pjesma

Vrlo zadovoljne nastupom na 13. Dječjem festivalu Kvarnerić vratile su se delničke osnovke koji su na tom lijepom festivalu nastupile s pjesmom »Hoo-ruk polka«. Pjesma je nastala u glazbenoj radionici škole, a na delnički ju je dijalekt preveo Željko Laloš. Autor aranžmana je Martin Tuhtan, koreografiju je napravila voditeljica Folklorne sekcije KUD-a Delnice Danijela Štimac, a frizure Marinka Ružić. Pod vodstvom mentorice radionice prof. Sanje Petrušanec Pečar, pjesmu je otpjevala Marta Beljan, učenica 2. razreda, a plesnu skupinu koja je pratila izvođenje pjesme činile su Lana

Ružić, Lana Štimac, Nina Rupčić i Ema Salopek. Pjesma je dobila nagradu za najljepšu goransku pjesmu, a male Delničanke zamijećene su i kao najmlađa ekipa koja je nastupila na ovom festivalu pa se upravo zbog njihove mladosti, ističe prof. Petrušanec Pečar, itekako može biti zadovoljan nastupom i ostvarenim rezultatom. (Marinko Krmpotić)

HOOO – RUK POLKA

1. IŠE S'N TAKU MŌALA
ÁLE RADU TŌANCAN JŌA
VŪTRA K'DA STŌANEN
VEČ NŌUGA KRÍENE SŌAMA.

2. I LEJVA I DÍESNA
I JEN I DVŌA
T'DA POLÉTIN OT SRÍEČE
F'KORŌAKE POLKE SÁ.

HOOO – RUK, HOOO – RUK
ZATŌANCAJTE VI S'MANO.

HOOO – RUK, HOOO – RUK
ZAVRTÍMO SÉ SÈ.

HOOO – RUK, HOOO – RUK
POLETÍMO OT SRÍEČE.

HOOO – RUK, HOOO – RUK
F'KORŌAKE POLKE SÈ.

3. IŠE S'N TAKU MŌALA
ÁLE RADU TŌANCAN JŌA
K'DA ŪOTPREN OČI
VEČ NŌUGA KRÍENE SŌAMA.

»HLOJKICA« ZADRŽALA STATUS EKO VRTIĆA

Polaznici Dječjeg vrtića »Hlojkica« i njihove tete prigodnom su svečanošću proslavili obnovu statusa eko dječjeg vrtića. Naime, pred dvije godine »Hlojkica« je postala dio sustava eko vrtića, a nakon što su tijekom protekle dvije godine

odradili sve što je bilo potrebno da bi taj status zadržali od udruge »Lijepa naša« koja brine o sustavu eko vrtića i škola primili su certifikate i novu zelenu zastavu što znači da u prepoznati kao predškolska ustanova koja redovno vodi brigu o zaštiti

okoliša. Podizanju zastave bili su nazočni svi polaznici vrtića, a svečanost je uljepšana zajedničkom pjesmom i plesom delničke polke.

Marinko Krmpotić

Biatlonski klub "Goranin" Delnice osnovan je 15. 10. 2012. g. Glavni cilj projekta je popularizacija biatlona među djecom i mladim sportašima na području Grada Delnica i naše županije, širenje znanja i spoznaja o sportu te njegovoj važnosti.

Glavna snaga kluba su 18 aktivnih mladih sprtaša u dobi od 11-21 godine, te 31 rekreativni sportaši mlađi od 11 godina i 10-ak volontera koji brinu o organizacijskim i administrativnim stvarima.

Polazišna točka ovog projekta je kvalitetan biatlonski centar koji se nalazi u Gradu Delnicama lokacijski smješten ispod Drgomlja. Od tri centra koji se nalaze u Hrvatskoj (Delnice, Mrkopalj-HBC Zagmajna i centar za nordijske discipline Vrboska poljana) jedino poligon u Delnicama ima idealne uvijete za trening obzirom da uz staze za trčanje i bicikle ima asfaltiranu stazu za treninga na ski-rollerima u dužini od 2 kilometra. Idealni uvjeti za trening prepoznati su i od strane vrhunskih svjetskih reprezentacija u biatlonu Slovenije, Češke, Bugarske koje su trenirale na poligonu u Delnicama, dok su svoji dolazak za ovu sezonu najavile reprezentacije Rusije i Ukrajne.

Članovi vodstva našeg kluba Dragan Naglič i Pavle Kruljac, kao treneri su u vrhu stručnog tima reprezentacije pa je to garancija da će se u radu s mladima koristiti najmodernije i najkvalitetnije trenažne metode za razvoj vrhunskih sportaša. Tijekom sezone za naš klub nastupilo je 18 natjecatelja ovisno o natjecanjima. Klub broji 23 natjecatelja od toga 22 mlađih od 18 godina. Broj

natjecatelja u stalnom je porastu, što nas svrstava u jedan od najmasovnijih klubova u RH, ali nam i dodatno povećava troškove.

Tijekom ljetno-zimske sezone 2014. naši natjecatelji nastupili su na svim natjecanjima u okviru HBS-a. Nastupili su na Prvenstvu RH, Hrvatskim pokalima na kojima smo osvojili 13 medalja od toga 4 zlatne, 3 srebrne, 14 brončanih medalja. U ukupnom poretku ljetnog biatlona imali smo 1. mjesto, a kao klub u ukupnom poretku zauzeli smo 3. mjesto. U ukupnom poretku zimskog biatlona zauzeli smo 4. mjesto ukupno.

Klub trenutno ima 3 reprezentativca Hrvatske: Nika Blaženić,

Vedran Mihelčić i Mihael Maršanić, a poseban naglasak je na Niku Blaženić koja se natječe kao član juniorske reprezentacije na međunarodnim natjecanjima Svjetske biatlonske federacije.

U sezoni 2014./2015. nastupat će na Europskom kupu, Svjetskom juniorskom i seniorskom prvenstvu. Nika Blaženić je ukupna pobjednica ljetnog i zimskog hrvatskog pokala 2013.g. i 2014.g. te je proglašena najperspektivnijom sportašicom Grada Delnica za 2012.g. i 2014.g., a također je i Dragan Naglič proglašen najboljim trenerom Grada Delnica za 2014.g., što ima imperativ da nastavimo sa što boljim radom u narednom periodu.

Već dvije godine organiziramo Prvenstva RH u ljetnom biatlonu na SRC Drgomalj na koje dolaze i klubovi iz Slovenije. Također smo organizatori i Hrvatskog pokala u zimskom biatlonu, ali nažalost zbog pomanjkanja snijega morali smo ga održati u Sloveniji.

Biatlon klub Goranin je mnogo pripomogao svojim znanjem, tehničkom organizacijom i drugim klubovima, kao i reprezentaciji koje su svoje pripreme odražavali u Delnicama.

Povodom dana Grada Delnica organizirali smo rekreativno Prvenstvo Grada Delnica u cros biatlonu na prostoru Ledene dvorane Grada Delnica i parka Kralja Tomislava, što je prvo takvo natjecanje na širem

području naše regije koje je uz domaće reprezentativce privuklo i pojedince iz nama susjednih zemalja, te ostavilo vrlo upečatljiv dojam.

Na kraju, posebno smo zahvalni na Biatlonskom centru Drgomalj kao jedinom u Hrvatskoj o kojem brinemo i održavamo ga da bi mogla naša djeca kao i ostali klubovi reprezentacije trenirati i posjećivati Delnice, te dolaziti na pripreme kao što to rade svake godine. U nadi smo da će se ostaviri ideja o poboljšanju područja rolbana Drgomalj koji bi tako omogućio dolazak još većih reprezentacija na pripreme u Grad Delnice.

Predsjednik Dragan Naglič

Udruga „Dotepenac“

Udruga „Dotepenac“ je pod vodstvom Snježane Šibenik Klačić uz pomoć ostalih jednako bitnih članova, 14. studenoga proslavila četiri godine djelovanja. Pod time smatramo sudjelovanja u manifestacijama diljem Gorskoga kotara kao predstavnici Grada Delnica gdje su izložili svoje suvenire i uporabne predmete koje vrijedne ruke njihovih članova stvaraju, izrađuju i oslikavaju na svojim radionicama koje se svake srijede održavaju u prostoru Narodne knjižnice i čitaonice Grada Delnica.

Osim radionica za članove udruge organizirali su radionice za djecu, starije i nemoćne osobe kao za osobe s posebnim potrebama. Suvenire izrađuju od drveta, ali su uz financijsku pomoć Grada Delnica pokrenuli projekt naziva „Vezimo zajedno“ sa idejom da mladim osobama približimo tradiciju ručnih radova. Također

već drugu godinu za 8. mart organiziramo radionicu „To ću pokloniti sebi“ kao poklon posvećen ženama našega Grada.

„Svake srijede, već dvije godine za redom, u knjižnici se sastaju vrijedne ruke članica Udruge „Dotepenac“. Povremeno im se pridružuju neka nova lica, nove vrijedne ruke privučene iznimnom ljepotom različitih suvenira izrađenih zanimljivim tehnikama, koji krase izloge naše knjižnice. Oni su dobar razlog zbog kojeg i slučajni prolaznici i naši korisnici uvijek

zastanu na trenutak duže ispred knjižnice.

Knjižnicu srijedom, osim unikatnih suvenira, krase vedra lica članica udruge, veselje i smijeh te pozitivna energija koju osjećaju i svi naši korisnici.“ kaže ravnateljica Knjižnice gđa. Indira Rački Joskić.

Udruga danas broji dvadesetak članova od čega je petnaest sa područja Grada Delnica, a ostali žive u ostalim mjestima PGŽ-a.

Dotepenac, došljak, doseljenik, dođo, sve su to izrazi kojima opisujemo jednu te istu osobu, onoga koji je iz jedne sredine preselio u drugu.

Tako su i naši članovi doseljenici iz ravne Slavonije, pitome Bilogore, Podravine, Lokava, Sungera, Dedina, Brod Moravica i ostalih mjesta diljem Gorskoga kotara. Neke je dovela ljubav, neke potreba za poslom ili školovanjem, ali jedno zajedničko je to što su unatoč ovoj surovoj goranskoj klimi ostali zaljubljeni u ljepotu ovoga planinskog gradića gdje su savili svoja gnijezda.

Snježana Šibenik Klačić

USPJESI DELNIČKIH SPORTAŠA

ANTONELLA GAŠPARAC

Grad Delnice obiluje mladim perspektivnim sportašima i sportašicama, od kojih se neki bave i ne tako tradicionalnim sportovima. Njihova volja, snaga i upornost mogu poslužiti kao pozitivni primjeri svakom pojedincu i njihovim vršnjacima, jer time doprinose našem Gradu i zajednici u cjelini. Zbog čega je Antonella odabrala karate i kako se vidi u budućnosti, pročitajte u slijedećim redcima.

Antonella Gašparac, delničanka rođena 2001. godine, karate je odabrala 2007. godine zbog svoje živahne naravi i opčinjenosti kimonima i lijepim karate pokretima. Uz nesebičnu i konstantnu podršku svoje obitelji, koja na svim područjima bodri ovu trinaestogodišnju sportašicu, postigla je izvrsne rezultate. U osam godina marljivog treniranja i odricanja, položila je smeđi pojas i u ovom trenutku priprema se za smeđecrni pojas. Od svojih početaka u sportu na županijskim natjecanjima Antonella je četverostruki prvak i jednom treća u svojoj kategoriji. U posljednje četiri godine njezini rezultati zaista

pokazuju pravu sportašicu i velikog borca. Naime, na državnom prvenstvu 2012. bila je četvrta, a 2013. treća. Na regionalnim prvenstvima osvojila je sedam zlatnih i jednu srebrnu medalju, a 2011. proglašena je najboljom učenicom u borbama na nivou Primorsko-goranske županije. U cjelokupnoj sportskoj karijeri, naša Antonella je osvojila preko 100 medalja i dvadesetak pehara od kojih je većina zlatna, a sve to postigla je na raznim turnirima, domaćim i mnogim međunarodnim i vrlo jaki, kao primjerice GranPrix EU, Croatia open i slično.

Kao iznimna sportašica ona pronalazi vrijeme i za dodatne aktivnosti: članica je Gradske limene glazbe Delnice, aktivna je u dramskoj skupini OŠ I. G. Kovačića s kojom sudjeluje na natjecanjima Lidrano i odlična je učenica. Svoje obrazovanje nadopunila je i OGŠ I. Tijardovića u Delnicama, u kojoj pohađa četvrti razred za dva instrumenta: udaraljke i harmoniku, također sa odličnim uspjehom.

U slobodno vrijeme zabavlja se s prijateljima i brojnim kućnim ljubimcima, voli izlete s obitelji i sve što vole njezine vršnjakinje. Kada je pitam kako uspijeva uskladiti treninge karatea dva puta tjedno, sve aktivnosti kojima se bavi, školu i vrijeme za sebe, kaže da je sve stvar organizacije i pomoći roditelja. Aktivnim osobama svaka je minuta važna. Za razliku od svojih konkurentica koje treniraju u profesionalnim kampovima za pripreme i do 6 puta tjedno, Antonellini rezultati su i više nego izvrsni, pogotovo kada znamo da zbog uvjeta u svojoj sredini ima ograničeni broj treninga. Na pitanje o tome gdje se vidi u budućnosti i što još želi ostvariti u svojoj sportskoj karijeri, ona spremno odgovara želi osvojiti

crni pojas i možda postati karate sudac.

Za ovu djevojčicu koja živi punim plućima i s uspjehom

svladava sve izazove na područjima svog djelovanja, neostvarena je želja osvojiti državno prvenstvo. I za kraj, njezina poruka vršnjacima i roditeljima koji se ne mogu odlučiti upisati djecu na sportske aktivnosti glasi: „Karate je prekrasan sport koji razvija i uravnotežuje um i tijelo. Karate natjecanja su izuzetno uzbudljiva te da se na njih putuje u sve dijelove Hrvatske, a i šire. Na ovaj način stječu se nova iskustva, prijatelji i upoznaju drugi gradovi što daje drugačiji pogled na svijet oko nas.“

Katarina Mihelčić

MATTEO KOMADINA

Matteo Komadina mlad je i perspektivan delnički sportaš. U Boksakom klubu „Delnice“, pod vodstvom trenera Kristijana Hodačka, već niz godina niže uspjeh za uspjehom.

Matteo, reci nam nešto o sebi?

Rođen sam 25. prosinca 1993. u Rijeci. Osnovnu školu završio sam u Delnicama, u Moravicama Srednju za automehaničara, a nakon toga u Rijeci četvrtu godinu za Tehničara cestovnog prometa. Član sam DVD-a Delnice. Trenutno sam na stručnom osposobljavanju u gradskoj upravi kao tehničar cestovnog prometa.

Jesi li se i prije boksa bavio nekim sportom?

Iako je boks oduvijek bio broj 1, kao klinac od 12-13 godina trenirao sam karate budući je to bio jedini borilački sport tada u Delnicama, ali nedugo nakon otvorenja Boksakog kluba „Delnice“ odlučio sam se upisati i okušati u, kako mnogi američki znanstvenici kažu, "najtežem sportu na svijetu".

Ubrzo nakon toga počeli su stizati i rezultati!

Da, tako je. Tu su brojna odličja sa županijske i državne razine, uspjesi na međunarodnim turnirima. Kadetski sam i seniorski vice prvak Hrvatske, trostruki prvak županije.

Iskazao si se i izvan granica Hrvatske, pobjeđivao si daleko iskusnije i starije protivnike?

U sastavu hrvatske reprezentacije nastupio sam na Brandenburg cupu u Njemačkoj, brojnim mečevima u Srbiji, Italiji, Austriji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini. Na 10. memorijalnom turniru Živorad Rajšić u Srbiji osvojio sam zlatnu medalju i titulu najboljeg borca, zlato na 17. zurniru Hakija Turajlić u Sarajevu 2013. Ove godine osvojio sam zlato na međunarodnom turniru u Brčkom, zlato i titulu najboljeg tehničara međunarodnog turnira Trofej Podgorice u Crnoj Gori, a sudjelovao sam i na međunarodnom turniru Bocskai Istvan u Mađarskoj.

Iza tebe su i nastupi na svjetskim prvenstvima...

Nastupio sam na europskom juniorskom prvenstvu koje se održavalo u Irskoj, dvije godine kasnije na svjetskom seniorskom prvenstvu u Kazahstanu.

Koliko je za uspjeh bitan talent, a koliko rad?

Talent je zasigurno bitan, no najbitnije od svega je predanost onome što radiš. Prije velikih natjecanja treninzi su intenzivniji i zahtjevniji, bitno je biti ne samo u dobroj formi nego i znati predvidjeti svaki potez protivnika, a tijekom meča to zna biti itekako teško. Sve to ne bi bilo moguće bez trenera koji mi je velika podrška,

kako u boksu tako i u životu općenito.

Uz sport stigneš se baviti i glazbom?

Od malih nogu bavim se glazbom, krenuo sam stopama pokojnog djeda i pradjeda koji su također svirali i bili poznati po sviranju. Svirao sam bugariju u KUD-u Delnice te istovremeno učio gitaru. Puno je tu odsviranih pratnji, svadbi, obljetnica, fešta i raznih manifestacija... Ljetos sam s dvojicom prijatelja osnovao bend "A JE TO" također za sve prigode. Član sam i goranske klape "Ris". Volim glazbu i ne bi mogao zamisliti život bez nje.

Što očekuješ od budućnosti, kako će se razvijati tvoja sportska karijera?

Teško je to reći, kao i svaki sportaš sanjam o nastupu na Olimpijskim igrama, želio bi osvojiti medalju na svjetskom prvenstvu. No to su samo moje želje. Svakako ću se i dalje truditi, volje imam, a nadam se da onda niti uspjeh neće izostati.

Barbara Renka

NAPJEVI GORSKOG KOTARA

Sadržaj notnog izdanja i audio CD-a:

1. U ranu zoru
2. Jezierka
3. Po sredi našeg sela lipa je mirisna
4. Moje Dejounee
5. Na te mislim

Ideja i želja autora ovog izdanja kao i svih koji su sudjelovali na stvaranju ovog specifičnog albuma je vratiti ove prekrasne melodije u život današnjice i oteti ih zauvijek zaboravu... izvodite ih sa emocijama svih onih koji su ih kroz prošla stoljeća s ljubavlju pjevali i sačuvali ih da svi možemo uživati u njihovoj ljepoti...

Delnice, 2014.

Izdavač: Udruga Dijamant klasika Rijeka, podružnica Delnice
Pokrovitelji projekta su Ministarstvo kulture Republike Hrvatske,
Primorsko-goranska županija i grad Delnice.

NAPJEVI GORSKOG KOTARA

notne obrade za mješoviti pjevački zbor

Napjeve obradio **MARIN TUHTAN**

U priložu notnog materijala nalazi se audio CD sa snimljenim skladbama koje izvodi VS „AURORA“ Delnice

VOLUME
1

Dejunska besjeda

VOLONTERKA GODINE

TANJA KEZELE JAKOVAC

Zahvaljujući višegodišnjem predanom radu u Društvu Naša djeca Grada Delnica ova je udruga kandidirala svoju članicu Tanju Jakovac Kezele na natječaj za volontera godine, a da je izbor bio dobar, pokazala je odluka nadležnih županijskih tijela koja je upravo nju proglasila jednom od najboljih volonterki godine. Tanja, rođena Delničanka, itekako je dobro poznata i svim stanovnicima s područja Grada Vrbovskog jer 24 godine u OŠ Ivana Gorana Kovačića obavlja poslove pedagoginje. Nagrada je, ističe ona, velika pohvala višegodišnjem volonterskom radu ostvarenom ponajviše u Delnicama:

»Drago mi je da je prepoznat moj rad i to ne samo od onih koji su mi dodijelili nagradu, već ponajprije od mojih suradnika koji su me i predložili.

Sve više posla

Dvadeset godina sam članica Društva Naša djeca kroz koje smo realizirali brojne akričnosti, a među njima i savjetovništvo »Izvor« koje radi već tri godine i kojemu je cilj kroz direktne susrete i razgovore s ljudima koji imaju najrazličitije probleme pokušati naći rješenje. Tu nije riječ o psihološkoj pomoći već ponajprije o ljudskom razgovoru kroz koji nastojimo pomoći, a pri tome koristimo znanja različitih struka – od moje pedagoške pa preko liječnice školske medicine, defektologa i slično.

U početku smo radili jednom

tjedno u prostoru Dječjeg vrtića »Hlojkica«, a od pokretanja Centra za prevenciju Delnice radimo dva puta tjedno, petkom i ponedjeljkom od 17 do 19 sati u prostoru CIP-a, neposredno uz Turistički ured Grada Delnica. Posla ima jako puno. Kod osnovaca to su problemi pažnje i koncentracije, kod srednjoškolaca vršnjačka podrška i neprilagođenost situacijama, a kod roditelja problemi u odgoju djece. Temelj svih problema, po meni je poremećaj u odnosima i kad se to riješi, stanje se promijeni. Svi termini koje imamo zauzeti su već duže vrijeme. Radimo na temelju najava, a količina posla tolika je da bi zaista bilo dobro razmisliti i o

moogućnostima zapošljavanja jedne osobe«, ističe Jakovac Kezele.

Pedagoška emisija

Tanja Jakovac Kezele uključena je i u niz drugih aktivnosti. Članica je mješovitog pjevačkog zbora KUD-a Delnice već 20 godina, a od 2006. dio je i Folklorne sekcije tog KUD-a. U društvu s prof. Indirom Rački Joskić vodi na Radiju Gorski kotar pedagošku emisiju »Znanje je moć«, volontira u Klubu liječenih alkoholičara, a uključena je i u nekoliko tijela gradske uprave vezanih uz pedagošku djelatnost. Poštujući pravilo da čovjek uči dok je živ, studira realitetnu psihote-

rapiju, a suautorica je knjige »Priručnik pedagoške dokumentacije za učitelje i pedagoge« koju su uz nju napisale i Nataša Možgon Kauzlarić, Monika Bajt, Ingrid Simčić i Ksenija Petelin.

Četvrt stoljeća u Vrbovskom

Tanja Jakovac Kezele posebno ističe činjenicu da je već gotovo četvrt stoljeća, zamalo pa cijeli radni vijek, vezana poslom pedagoginje za OŠ Ivana Gorana Kovačića u Vrbovskom: »Radim u odličnoj sredini koja je u velikoj mjeri zaslužna za ovo što sam ja danas. Bez njih ne bi bilo ni mene pa sam ponosna i sretna što sam ovdje provela pune 24 godine. Naravno, nije uvijek bilo lako putovati – pogotovo dok nije bilo autoceste – i često sam patila za svojim Delnicama. No, s druge strane lijepo mi je bilo i jest raditi u Vrbovskom pa su se i ti problemi lakše podnijeli«, kaže Tanja Jakovac Kezele.

Više od 500 sati rada

»Društvo Naša djeca Grada Delnica predložilo je Udruzi Smart iz Rijeke Tanju Jakovac za volontera godine zahvaljujući njenom volonterskom radu u Društvu. Samo u savjetovalištu za mlade i roditelje tijekom nepune tri godine rada tog savjetovališta ostvarila je više od 500 sati volonterskog rada, a svih proteklih godina od kada je članica uključivala se i u druge aktivnosti. Uz rad u Savjetovalištu »Izvor« surađuje i s dječjim vrtićem te osnovnim školama na području Grada Delnica. Svoju pomoć i znanje nesebično dijeli sa svojim kolegama, znancima i mnogim osobama kojima je pomoć potrebna pa je zbog svega toga logično da smo je predložili za ovu pažnje vrijednu nagradu«, ističe predsjednica Društva Naša djeca Grada Delnica, prof. Snježana Krizmanić Marinko Krmptić

VS «AURORA»

Napjevi Gorskog kotara

Uz financijsku pomoć Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Primorsko-goranske županije i Grada Delnica, u rujnu 2014. godine Kulturno glazbena udruga Delnice i Udruga Dijamant klasika izdali su Napjeve Gorskog kotara – notne obrade za mješoviti pjevački zbor. Prvo od nekoliko planiranih izdanja sastoji se od pet pjesama: U ranu zoru, Jezierka, Po sredi našeg sela lipa je mirisna, Maje Dejounee i Na te mislim – po dvije pjesme iz Delnica i Lokava te pjesma delničkog autora Jakova Majnarića.

Uz stručno vodstvo Marina Tuhtana, Vokalna skupina Aurora je (uz pomoć drugih prijatelja pjevača) krenula u istraživačko putovanje stazama goranske prošlosti, koje i dalje traje. Nadamo se da će na tom putu u budućnosti nastati i brojni drugi

svesci nota goranskih napjeva. Kroz rad na napjevima upoznali smo brojne kvalitetne ljude, od laika i amatera sa velikim goranskim srcem, do visoko profesionalnih glazbenika, književnika, etnologa i akademskih stručnjaka, koje sve povezuje jedna velika želja i nit, a to je da se sačuva i prizna goranska povijest i kultura u svakom segmentu. Ovim im putem beskrajno zahvaljujemo na nesebičnoj pomoći, volji i trudu. Kako su sami napjevi melodije koje su vrlo jednostavne i prilagođene pučkom pjevanju, obrade našeg izdanja dale su im na neki način jedan novi duh i donijele novi standard u goranskoj glazbi jer su prilagođene četveroglasnom zbornom pjevanju, a mogu ih izvoditi i manje vokalne skupine.

Izdanje je prodajnog karaktera tako da se svi zainteresirani za kupnju mogu obratiti Kulturno glazbenoj udruzi Delnice ili Udruzi Dijamant klasika.

Kulturno glazbena udruga Delnice osnovana je 2006. god. na

inicijativu njenog prvog voditelja prof. Alojzija Mihelčića. Naime u tijeku 2007. god. pripremala se proslava 50 obljetnice rada Glazbene škole Ive Tijardovića u Delnicama te je u svrhu pripreme prigodnog programa prof. Mihelčić okupio nekolicinu bivših učenika glazbene škole. Obzirom na veliku želju i entuzijizam svih, odlučeno je da se osnuje Udruga kako bi se rad nastavio te je tako održana osnivačka skupština dana 26. 11. 2006. godine. Udruga je nastavila s radom u prvo vrijeme nastupima u Delnicama, a kasnije i u okolnim goranskim mjestima te diljem Hrvatske – Zagreb, Karlovac, Vukovar, Osijek, Zadar, Rijeka i druga mjesta najviše u Primorsko-goranskoj županiji.

Sada Vokalni ansambl Aurora koji djeluje kao sekcija unutar Udruge vodi Goranka Tuhtan. Aurora broji 9 članica i to: Jadranka Andlar, Sanda Bolf, Davorka Grgurić, Dubravka Iskra, Jasna Jakovac, Goranka Kajfeš, Marina Majnarić, Martina Petranović i Vesna Stipeć.

Martina Petranović i Marin Tuhtan

Seger d.o.o. novootvoreno je privatno poduzeće iz Delnice za čišćenje i održavanje privatnih stanova, apartmana, poslovnih prostora, automobila te nudi usluge pranja i glačanja odjeće. Čista kuća, pospremljena objeća, blistavi automobil, a u isto vrijeme za Vas mnogo slobodnih sati za igru s djecom, druženje s prijateljima te jednostavno bavljenje sportom i raznim hobijima. Seger d.o.o. nudi razne usluge pomoći

u kući za zaista prihvatljive cijene od kojih vas dijeli tek telefonski poziv, SMS ili e-mail poruka.

Nudimo potpunu diskreciju i pouzdanost u radu te djelujemo na području cijelog Gorskog kotara i šire. Naše usluge osim privatnih poduzeća već koriste obitelji, starija populacija, samci te ljudi koji su zbog bolesti ili drugih tegoba u nemogućnosti obavljati kućanske poslove. Seger d.o.o. nudi tjedne i mjesne usluge te pakete usluga ovisno o količini uz posebne

popuste za redovitu klijentelu. Možda ste se napokon htjeli riješiti neke potpuno zapaštene hrpe odjeće koja čeka da bude opeglana, a ne znate da je ta usluga totalno bezbolno prihvatljiva vašem kućnom budžetu. Što je najbolje, nitko ne mora

znati da to niste obavili vi! Radnici Seger d.o.o. odjeću preuzimaju na vašim vratima te vam je čistu, zapakiranu i mirišljivu dostavljaju natrag u najkraćem mogućem roku.

Radije biste bili neopće drugdje ???

Možda trebate generalno čišćenje prostora, a ne znate od kuda početi - raspitajte se kod nas. U radu koristimo samo profesionalne strojeve i sredstva za čišćenje renomiranih domaćih i stranih proizvođača. Stiže sezona čišćenja snijega, dozvolite da to obavimo za Vas. Dajemo novi život tepisima i tapeciranom namještaju.

Trebate li još razloga zašto bi nam se javili ... Naše ljubazno osoblje očekuje Vaš poziv, SMS 098/190-5546 ili E-mail: info@seger.hr.

Posjetite našu web stranicu www.seger.hr ili nas 'lajkajte' na Facebook-u kako bi bili u toku s novostima.

Team Seger d.o.o.

Otvoren prvi Lidl u Gorskome kotaru

Blagdansko ozračje koje, zahvaljujući projektu Delnička adventska bajka, u ovom goranskom središtu traje već tri tjedna, dodatno je naglašeno svečanošću otvaranja Lidlove trgovine smještene na samom ulazu u Delnice, na lokaciji nekadašnjeg autobusnoga kolodvora, neposredno uz Hotel Risnjak i novi autobusni kolodvor. Na otvorenje novog delničkog trgovačkog centra u 8 sati ujutro požurilo je dvjestotinjak Delničana, mahom umirovljenika, a pred vratima su ih dočekali direktor Lidlove podružnice Perušić Radostin Roussev Peine, delnički gradonačelnik Ivica Knežević, poznati hrvatski pjevač Oliver Dragojević koji je zaštitni znak Lidla u Hrvatskoj te voditeljica Aida Veljačić kojoj je i pripala čast svečanog čina otvorenja 86. trgovine LIDL-a u Hrvatskoj.

Šesnaest zaposlenih

Uz 58 parkirnih mjesta, Lidlova trgovina nudi, istaknuo je u pozdravnoj riječi Roussev Peine, 850 četvornih metara prodajne

površine na kojoj će se Lidl truditi kupcima ponuditi najkvalitetniju i cijenama najpovoljniju robu, a za sam dan otvaranja ponuđene su i znatno povoljnije cijene, kao i nekoliko božićnih iznenađenja – kuhano vino, čaj i krafne te za najmlađe druženje s Djedom Božićnjakom: »Vrlo smo zadovoljni otvaranjem nove trgovine, prve u

Gorskome kotaru i 86. u Hrvatskoj. Stalno će u Lidlu biti uposleno šesnaest ljudi, a po potrebi ćemo angažirati i dodatnu radnu snagu«, rekao je Roussev, a delnički gradonačelnik izrazio je zadovoljstvo otvaranjem Lidlove trgovine, kako zbog činjenice da je sada konkurencija kvalitetnih trgovina znatno veća što će svakako ići na ruku kupcima, dakle stanovnicima cijelog Gorskog kotara, tako i činjenicom da se izgradnjom ovog centra bitno promijenio i uljepšao ulaz u Delnice s riječke strane: »Do sada se s tim ulazom u Delnice ni slučajno nismo mogli ponositi, a sada je to jedan urbani ulaz u grad, a još će sve skupa izgledati ljepše kad uskoro otvorimo i preuređenu Supilovu ulicu s fontanom«, najavio je Knežević.

Trgovačko središte

Nažalost, na otvorenju nazočan Oliver Dragojević nije, što su mnogi

željeli, zapjevao, ali je to učinila delnička klapa »Ris« pa se tako uz pjesmu, kuhano vino, čaj i krafne dostojno obilježilo otvaranje novog trgovačkog delničkog centra, zahvaljujući čemu se Delnice polako pretvaraju sve značajniji trgovački centar jer, uz veliki Konzumov centar, sada imaju i nešto manju Lidlovu trgovinu što će Goranima, pa i susjedima iz Slovenije, svakako biti zanimljivo. Uz to, izgradnja Lidla donijela je i pažnje vrijedno uređenje okolnih prostora pa tako sada prostor ispred obližnje vulkanizerske radnje i susjednog Hotela »Risnjak« izgleda daleko ljepše i funkcionalnije, bitno je porastao i prostor za parkiranje kraj Hotela i susjednog autobusnog kolodvora, a kad prorade fontane, sve skupa zaista će imati »štih« o kojem su mnogi sanjali.

»Hlojkićima« puno igraćaka i veliki dvorac

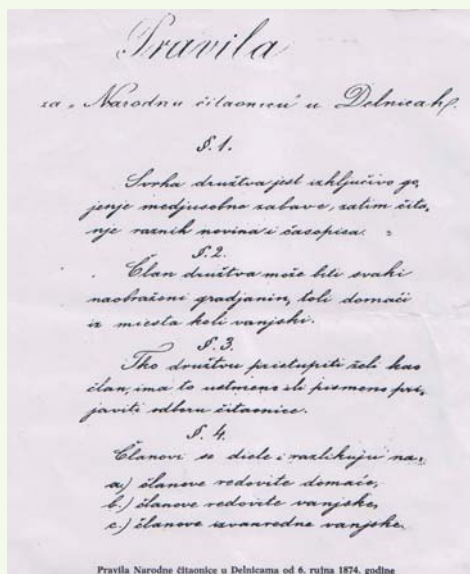
Otvaranje svoje nove trgovine, Lidl je, po tradiciji, popratio i humanitarnom donacijom koja je ovog puta usmjerena prema Dječjem vrtiću »Hlojkica« koji je od jučer bogatiji za puno novih igraćaka i jedan pravi veliki

plastični dvorac kojeg će sljedećih dana tete i djeca osposobiti za igru.

Na lijepim darovima predstavnicima Lidla zahvalila je ravnateljica »Hlojkice« Zvezdana Jerković, a najljepšu čestitku potom su kroz prigodni program prepun plesa, pjesme i recitacije uputili delnički klinici i klinceze.

Marinko Krmpotić

Narodna knjižnica i čitaonica Delnice (uz 140. obljetnicu postojanja)

čitanja knjiga i časopisa i razmjene stečenih iskustava u gospo-darstvu i poljoprivrednoj oblasti života. Biva i mjestom dogovora osnivanja novih humanitarnih i prosvjetnih društava Delnica. Godine 1894. u čitaonici bila su učlanjena 42 člana.

Za vrijeme Prvog svjetskog rata postojala je samo formalno. Iza Rata čitaonica počinje djelovati kao mjesto okupljanja činovnika, trgovaca i bolje stojećih ljudi. Nakon „Obznane“ ona jedino je mjesto gdje članovi naprednog radničkog pokreta razmjenjuju mišljenja i stavove i bivaju informirani o svim aktualnostima. U razdoblju do proglašenja diktature u čitaonici je prevladavao utjecaj pristaša Hrvatske stranke prava i Hrvatske seljačke stranke.

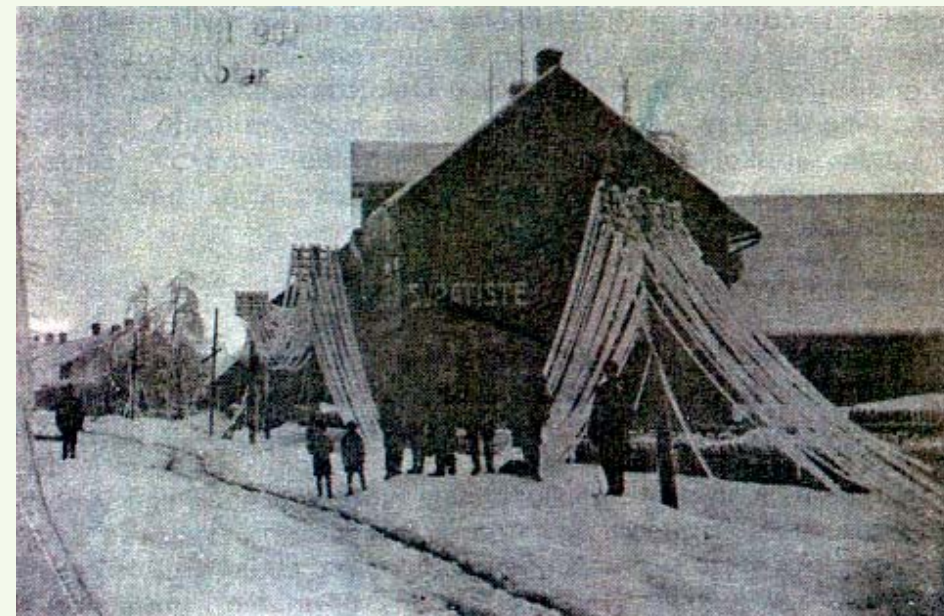
Od 1932. godine čitaonica je radila prema novim pravilima odobrenim po Banskoj upravi 10. ožujka iste godine. Već sljedeće godine čitaonica je imala 69 članova da bi se u kolovozu 1935. godine broj članova sveo na njih 35 jer se u Delnicama pokrenula inicijativa za otvaranjem Radničke čitaonice Delnice.

Radnička čitaonica Delnice, osnovana je 4. srpnja 1935. godine na osnivačkoj radničkoj skupštini održanoj u prostoriji gostionice Ivana Pleše u ulici Frana Supila 181. U Akcionim odboru za osnivanje čitaonice bili su Stanko Majnarić, Ivan Mance, Josip Čop, Matija Polić, Matija

Janeš i Petar Majnarić. Kraljevsko banska uprava Savske banovine nije odobrila pravila za rad čitaonice pod izlikom da su njihovi predlagачi socijalistički orijentirani i da osnivanje još jedne čitaonice uz već postojeću budi „sumnju“ u njezin rad i aktivnosti njezinih članova.

Čitaonica je nastavila s radom da bi 1936. godine u nju bilo učlanjeno 219 članova. Popunjavala se literaturom u to vrijeme naprednih pisaca poput Gorkog, Tolstoja, Krleže, Cesarca i drugih pisaca. U njoj se u to vrijeme čitaju aktualni časopisi, a posebice list „Goranin“ koji počinje izlaziti 1936. godine. Tiskao se u 1600 primjeraka, a uređivao ga je Vladimir Ognjenović. Rad čitaonice, na čijem je čelu bio Mirko Drenovački, bio je pod stalnom paskom policije i pretresima njezinih prostorija. U zadnjem pretresu čitaonice 1936. godine ona je zatvorena i zapečaćena, a odlukom seoskog načelnika od 19. siječnja 1937. godine je i raspuštena. Njezina imovina dana je u pohranu osnovne škole. U obrazloženju odluke o raspuštanju navodilo se da većina članova Upravnog odbora Radničke čitaonice Delnice je komunistički nastrojena, a četiri člana odbora nalaze se u pritvoru. Upozoreno je bilo i na predsjednika upravnog odbora Mirka Drenovačkog za kojeg se navodilo da je 1935. godine u prostorijama kina „Buksa“ u Delnicama održao predavanje o marksizmu.

Na inicijativu članova URSS-ovih sindikata i predstavnika Hrvatske seljačke stranke 16. siječnja 1939. godine obnovljen je rad Narodne čitaonice da bi u godini pred Drugi svjetski rat njezina aktivnost bila svedena na minimum. Bila je smještena u prostorijama kuće industrijalca Leopolda Cividinija (ulica A. Starčevića 6). Prethodno, do

Svrtište s obiteljskom kućom i gostionicom Zdenke Čop – Bačić snimljeno 3. ožujka 1931. godine. Danas se u Supilovoj 20 nalazi se bivša zgrada DIP-a „Delnice“ izgrađena 1955. godine. U Kući obitelji Čop – Čoupoveh osnovana je prva delnička narodna čitaonica 1874. godine.

1934. godine s fondom od oko 800 knjiga nalazila se u kući Zdenke Čop – Bačić (nekad kuća s prostorom za iznajmljivanje i gostionicom na mjestu današnje zgrade u Supilovoj 20). Ovdje je 1925. godine proslavljena 50 obljetnica rada čitaonice u godini kad je obnovljen rad delničkih sokolaša. Početkom 1934. godine čitaonica seli u nove prostorije u kuću kovačkog obrtnika Vjekoslava Pleše – Kovčočovega (Supilova 72). Ovdje djeluje sve do Božića iste godine i seli u kuću Matije Pleše – Jakovejtovega (Supilova 143) i biva 1937. godine zatvorena po mjesnoj vlasti. U svim čitaonicama u prvoj polovici prošlog stoljeća igrao se i šah. U razdoblju od početka 1940. do

rujna 1943. godine u čitaonici nije bilo aktivnosti jedino što se tijekom 1944. godine nastojao sačuvati knjižni fond. Tek po oslobođenju Delnica u srpnju 1945. godine osnivaju se dvije čitaonice koje ubrzo prestaju s radom. Umjesto njih osnivaju se u pojedinim poduzećima i državnim ustanovama sindikalne biblioteke koje se 1949. godine objedinjuju u

Kotarsku knjižnicu smještenu u Radničkom domu Delnice. Nova moderna čitaonica s knjižnicom otvorena je u Delnicama 1953. godine s knjižnim fondom od 2500 knjiga. Ona početkom 1966. godine djeluje u sastavu Narodnog sveučilišta u Delnicama s fondom od nekoliko tisuća knjiga. U razdoblju do 1980-ih godina prerasla je u Općinsku čitaonicu i knjižnicu djelujući u sastavu SIZ-a za kulturu Općine Delnice. Od 1979. do 1993. pri knjižnici djelovala je bibliobusna služba za Gorski kotar za čiju je djelatnost knjižnica više puta nagrađivana nagradom Pavao Markovac.

Od 1999. godine Gradska knjižnica i čitaonica djeluje samostalno čiji je osnivač Grad Delnice. Danas Narodna knjižnica i čitaonica Delnice raspolaže knjižnim fondom od preko 34200 knjiga i nudi korisnicima od 2001. godine uslugu pretraživanja interneta. Od 2004. godine u njoj djeluju Kreativne radionice za predškolsku i školsku djecu, a od 2008. godine „Pričaonica“

Željko Laloš

Kuća industrijalca Leopolda Cividinija snimljena u godinama pred Drugi svjetski rat. Ovdje od 1939 godine nalazile su se prostorije čitaonice. Kuća je za uskršnjeg bombardiranja Delnica 1944. godine stradala. Krovšte i drugi kat bili su potpuno uništeni. Obnovljena je po završetku rata te preuređena i danas se nalazi u Delnicama na adresi Ante Starčevića 6.

Delničke povjesnice u zapisima Željka Laloša

DANI DELNIČKIH GOSTIONICA (DĀANE DÉJUONŠKEH BERTÍJ)

Izvaci iz zapisa Mihe Klobučara st. od 16. studenog 1913. godine. (s delničkog prepričao autor)

U drugoj polovici i krajem 19. stoljeća sve do godina pred Prvi svjetski rat, tijekom srpnja i kolovoza a poglavito zimi, svake kalendarske godine, delnički bi gostioničari dogovorno objavili „Dane svoje gostionice“ primjerice, nadaleko poznati iz druge polovice 19. stoljeća „Dāane Júřč'kove bertíje“.

Gostioničar bi i pri otvorenju objekta, proširenju ili prenamjeni u restauraciju sa odmorište objavio dane svoga objekta. U rečenom razdoblju u delničkim patrijarhalnim obiteljima gostionice su se uvijek vodile na muškog člana obitelji. Obitelj Herljević iz Ravne Gore koja je u Delnicama 1881. godine otvorila prvi vinski podrum, uvelike je podržavala gostioničare u danima njihove gostionice, vjerujući da će oni postati tradicijski kroz cijelu godinu.

Kad bi obitelj gostioničara bi proglasila dane svoje gostionice, ljeti od petka do nedjelje zbog radova mještana na polju, sjeno-košama i šumi, a zimi i u dane kroz

tjedan, u gostionici se postavilo šest bačava – tri za bijelo vino, dvije za crno, a jedna manja za rakiju šljivovicu. Zašto šest, jer je taj broj donosio Delničanima sreću, ali bit će to predmetom jedne druge obrade. Bračnom paru ili punoljetnoj muškoj osobi koji su u popodnevnim satima navratili u gostionicu, na ulazu, na zato posebnom pripremljenom stolu, ponuđeno je običajno i tradicijski za muškarce šnapa koja se pila iz čuokajna, a žene uzele bi jednu od šest pripremljenih kuhanih ili zapečenih mesújla (mesujla). Uz to sokolašice sestre Majnarić – Mrgetinene, članice od 1898. godine Kulturno športskog društva „Sokol“ Delnice, posudile su gostioničaru staru i jedinu do sada pronađenu kamenicu (ūojl'n'ka) iz lučičkih Delnica (danas se čuva u obitelji Željka Laloša, a njezinu starost procijenio je na najmanje 500 godina prof. dr. Franjo Smiljanić op. a.) koja je napunjena maslinovim uljem i stijenjem od lana ili konoplje gorjela i davala svijetlo uz raspelo u sve dane gostionice. Bračni par, pri prvom dolasku u gostionicu, bio je ljeti u obvezi da žena ubranu léjtouko sa četiri lista stavi u drvenu kupleco sa vodom natočenom iz Lecíj'kene bertíje. Iz manje drvene kuplece (jedina do sada sačuvana i pronađena podrijetlom iz Bákanove bertíje u Grabnju, iz sredine 19. stoljeća, danas se čuva u obitelji Željka Laloša op.a.) popije frāab skuhan iz cvijeta bóudovca. Zimi bi bračni par pri prvom dolasku u gostionicu donio domaću zapečenu mesújlo kao tradicijsko jelo u Delničana već iz prve polovice 19. stoljeća. Gostioničar (bértaš) sa suprugom obučeni u delničku narodnu nošnju na sve stolove poslužili su šest mesújla – tri zapečene, a tri kuhane te šest komada povatice – tri ot m'ka tr tri ot rouscof. Vino se točilo iz dvolitarskih butéjl u jednako prepoznatljive čaše koje

su se oblikom razlikovale po gostionicama. Žene su pile domaći sok pravljen od jagode, maline ili kupine. Sva ponuda bila je oglašena na prajskorānte izrađenim u obliku lista duške iz smrekove piljenice sa smóulovko i zaštitnim znakom gostionice ispod kojeg je upisan nadimak (špicnōamet) obitelji kojoj gostionica pripada. Tih dana mogao se u gostionici dobiti „Domōače bertōaške bōrt,“ koji se dijelom razlikovao u pripremljenoj tradicijskoj i običajnoj hrani među gostionicama. Niti uz jedno jelo nije bio poslužen krumpir jer se on običajno mogao u Delnicama kopati tek poslije blagdana Male Gospe u rujnu. Isprva, u večernjim satima, svjetlo u gostionicama davali su lučnare, a potom filōare na gōas.

Uz harmoniku ili tambure (bugarije) neizostavno su se zapjevale stare delničke popijevke „Kóušna“, „Ūojl'n'ka“, „Déjuonska púčka nōšna“, „Jōagoda“, „Jèjte dēca“, „Jezíerka“, „Polánka“ i druge. Taj stari delnički gostioničarski običaj uvelike su podržavali sokolaši no on se iza Prvog svjetskog rata gotovo izgubio. O njemu se sada pričalo na balovima (bōajle) koje su priređivali kirijaši ili stočari („Kújn'ske bōajl“, Kuozje bōajl“) po gostionicama i restauracijama sa pansionom. Dolazila su nova vremena sa novim običajima (bertōaške fōajne) od kojih je posebno bio prepoznatljiv ples dečka sa butejlom na glavi, ali i neizostavni Hérden tōan'c.

Poštanske kočije...

Prometovale su Lujzinskom cestom u prvoj polovici i sredinom 19. stoljeća. Uz nekoliko područnih pošti i na prostoru današnje zgrade željezničke postaje u Delnicama bila pošta Theodora Markovicha. Započela je s radom 1812. godine, po tzv. francuskom modelu rada, nastavljajući s radom nakon francuske okupacije i radeći do sredine 19. stoljeća. Prema podacima iz povijesti delničke župe pošta je prestala s radom 1869. godine. Pošta je imala prostor za odmor putnika, prostor gdje su obitavali poslužitelji konjskih zaprega, štalu za odmor konji i šupu za kočije. Delnička Lujzinska pošta raspolagala je sa 14 pari konja koji su vukli poštanske kočije na relaciji od Karlovca do Rijeke, a čija se zamjena obavljala u Delnicama. Poštanske kočije prije prometovanja zajedno sa pratnjom, putnicima i pošiljkama vagale su se na stočnoj vagi uz delničku središnju mitnicu. Prema težini kočije upregnula su se dva, četiri ili šest pari konja. Dobro organizira mreža postaja na Lujzinskoj cesti osiguravala je brzinu prometo-

vanja kočija od 15-ak kilometara na sat. Kočije su u prvoj polovici 19. stoljeća prometovale danju jer je noću, uslijed straha od napada hajduka koje je vodio zloglasni hajduk Šaruglen, Lujzijana između Sopača i Lokava bila zatvorena. Poznato je da su hajduci imali jedan od svojih tabora na šumskom prostoru danas zvanom Šaroglin (del. Šōaroglen) uz Sović laz koji je prostor narod kasnije nazvao po vođi hajduka Šaruglenu. Tijekom tjedna, poglavito

ljeti, prometovalo se između Karlovca i Rijeke dva puta tjedno, a zimi, radi neprohodnosti, vrlo rijetko. U poštanskim kočijama vozila su se pisma, paketi, razne pošiljke i putnici prema oglašenom redu vožnje.

Željko Laloš

U Austrijskoj carevini poštanski promet bio je dobro organiziran. Kola su bila čvrsta i stabilna jer nije bilo dobrih putova. Mogući izgled poštanskih kola koje su prometovale Lujzinskoom cestom vidimo na umjetničkoj slici nastaloj po starim opisima poštanskih kočija iz prve polovice i sredine 19. stoljeća. Izgledom čine se čvršćim i stabilnijim u odnosu na poštansku kočiju snimljenu 1919. godine u delničkom Potoku za koju prema zapisima delničkih ljetopisaca nalazimo da i njih susrećemo na Lujzijani početkom druge polovice 19.

IZDAVAČ: Grad Delnice, Trg 138. brigade 4
GLAVNI UREDNIK: Zamjenica gradonačelnika Katarina Mihelčić
UREDNIČKI ODBOR: Martina Petranović, Višnja Bolf, Katarina Mihelčić
FOTOGRAFIJE: Ž. Laloš, V. Bolf, M. Krmpotić
GRAFIČKA PRIPREMA: Magdalena Delnice; Tisak KerschOffset Zagreb
Naklada 1000 komada
Izlazi povremeno

ISSN 1849-5680
Dejuonska besejda

9771849568006